

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra mediálních studií

Bakalářská práce

2011

Bc. Lucie Strolená

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra mediálních studií

Bc. Lucie Strolená

**Komparace zahraničního zpravodajství
vybraných českých zpravodajských serverů**

Bakalářská práce

Praha 2011

Autor práce: **Bc. Lucie Strolená**

Vedoucí práce: **PhDr. Ludmila Trunečková**

Rok obhajoby: 2011

Bibliografický záznam

STROLENÁ, Lucie. *Komparace zahraničního zpravodajství vybraných českých zpravodajských serverů*. Praha, 2011. 97 s. Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí bakalářské práce PhDr. Ludmila Trunečková

Abstrakt

Bakalářská práce „Komparace zahraničního zpravodajství vybraných českých zpravodajských serverů“ se zabývá zahraničním zpravodajství online portálů iDnes, Aktuálně a Novinky. Klade si za cíl určit, které ze tří uvedených zpravodajských online periodik poskytuje nejvyšší kvalitu zpravodajství. Zaměřuje se přitom na rozmanitost jako jeden z možných ukazatelů kvality žurnalistiky. Jmenovitě se věnuje rozmanitosti zdrojů, rozmanitosti tematické, rozmanitosti geografické a také unikátnosti obsahu. Míra rozmanitosti pro první tři uvedené kategorie je nalezena pomocí indexu zvaného Herfindahlův a jeho výše porovnává mezi jednotlivými médii. Zvláštní pozornost je zaměřena především na zdroje, které analyzovaná média využívají. Bakalářská práce se soustřeďuje mimo jiné na to, v jakém množství média citují ČTK, zahraniční tiskové agentury a zahraniční média. V závěru je provedeno komparativní srovnání analyzovaných portálů a určeno, který z nich poskytuje dle zkoumaných kritérií nejrozmanitější zpravodajství.

Abstract

Bachelor thesis „Comparison of foreign news service of selected czech news websites“ deals with foreign news of online media portals iDnes, Aktualne and Novinky. The aim of this thesis is to identify which of these three news websites provides the best quality of the news. The thesis focuses on the diversity as one of the possible indicators of quality of journalism. Specifically, it focuses on diversity of sources, diversity of topics, geographic diversity and the content uniqueness. The level of diversity for the first three categories is established with help of an index called Herfindahl. Consequently, its level is compared within the analyzed media. Particular interest is put on the used sources of the news. The thesis among others concentrate on how often the media quote Czech news agency, foreign news agencies and other media. At

the end the comparison of analyzed online media portals is made and it is determined which of them provides the most diverse news.

Klíčová slova

internet, zahraniční zpravodajství, kvalita zpravodajství, zpravodajské zdroje, intermediální nastolování agendy

Keywords

internet, foreign news, quality of the news, news sources, intermedia agenda-setting

Rozsah práce: 98 202 znaků

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval/a samostatně a použil/a jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 18.5. 2011

Bc. Lucie Strolená

Institut komunikačních studií a žurnalistiky UK FSV
Teze BAKALÁŘSKÉ diplomové práce

TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT:

Příjmení a jméno diplomanta:

STROLENÁ Lucie

Razítko podatelny:

Imatrikulační ročník diplomanta:

2007

E-mail diplomanta:

strolena.l@seznam.cz

Studijní program/studijní obor:

Mediální studia

Předpokládaný název práce v češtině:

Komparace zahraničního zpravodajství vybraných českých zpravodajských serverů

Předpokládaný název práce v angličtině:

Comparasion of foreign news service of selected czech news websites

Předpokládaný termín dokončení (semestr, školní rok – vzor: *ZS 2012*):

(diplomovou práci je možné odevzdat nejdříve po dvou semestrech od schválení tezí, tedy teze schválené v LS 2010/2011 umožňují obhajovat práci nejdříve v LS 2011/2012)

ZS 2010/2011

Jedná se o téma (zakřížkujte platnou odpověď):

navrhované studentem

z nabídky IKSŽ

Příjmení a jméno pedagoga, který téma vypsál:

Pedagog, s nímž byly teze konzultovány (příjmení, jméno, pracoviště – vzor: *Bednářová, Petra, KŽ IKSŽ UK FSV*):

-

Základní charakteristika tématu a předpokládaný cíl práce (max. 1000 znaků):

Ve své bakalářské práci se chci zabývat vybranými českými zpravodajskými servery a komparací/analýzou jejich zahraničního zpravodajství. Zaměřím se přitom konkrétně hlavně na:

- a) podobnost či různorodost jejich zpravodajství v průběhu jednoho dne, tj. jestli během jednoho dne vybírají stejné zprávy, nebo odlišné. Pokud se bude jednat o stejné téma, zaměřím se na komparaci jednotlivých uvedených skutečností, jejich shodnost/odlišnost
- b) zdroje zahraničního zpravodajství
- c) kvalita informací

Předpokládaný cíl práce:

Ráda bych získala odpověď především na otázky:

Podávají české zpravodajské servery shodné informace o zahraničních událostech?

Sledují podobné události, anebo se zásadně od sebe odlišují?

Pokud se různí - co může být příčinou této odlišnosti? (zdroje? novinářská nepřesnost?)

Využívají ke svému zahraničnímu zpravodajství také zahraniční zdroje? Pokud ano, v jaké míře? (zahraniční agentury, zahraniční média, vlastní zpravodaje v cizině, mezinárodní nevládní organizace?) Podávají české zpravodajské servery kvalitní (přesné, úplné ...) informace?

Zdůvodnění výběru tématu práce, včetně stručného popisu řešení nejvýznamnějších otázek vztahujících se k tématu v odborné literatuře oboru (rozsah max. 1000 znaků):

Důvody výběru:

1) Souběžně studuji také Mezinárodní studia - Diplomacii na FMV VŠE v Praze, kde jsem též ve třetím ročníku. Spojení médií a mezinárodních vztahů mi přijde zajímavé již od počátku, proto jsem se zaměřila na zahraniční zpravodajství.

2) Druhý důvod - pracuji coby editorka v jedné zahraniční media monitoring společnosti, která se zabývá monitoringem anglicky psaných online médií.

Moje náplň práce spočívá ve sledování zahraničních médií, vím tedy, co se ve světě děje a čím se zahraniční média zabývají. Postupem času jsem nabyla dojmu, že naše česká média (online) ne vždy věnují patřičnou pozornost událostem, které jsou důležité a o kterých informují zahraniční servery.

3) Třetí a poslední důvod: nápad na tuto práci se zrodil při psaní semestrální práce na předmět Mediální výchova, kde jsem se rozhodla věnovat tématu „Česká média svět: zdroje zahraničního zpravodajství“ – při této práci jsem našla dost zásadní rozdíly mezi informováním o téže události (odštěřování srílanské nemocnice), kdy různá česká online média uváděla různé počty mrtvých, zraněných atd. a i různé zdroje.

Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu):

1) Úvod: základní popis zpracovávaného tématu; důvody výběru tématu; stručný popis částí, které budou následovat

2) Úvod do problematiky: přehled teorie věnující se tématu, popis základních trendů, které obecně panují v současném zahraničním zpravodajství, vliv globalizace na zpravodajství, jak vypadá současné české zahraniční zpravodajství (zpracování základní literatury uvedené níže)

3) Vlastní výzkum:

a) Důvod zvolení analýzy, otázky, cíle analýzy/komparace

b) Výběr zpracovávaného materiálu, jeho vymezení, přestavení zvolených serverů

c) Samotná analýza - komparace jednotlivých zpráv ze zvolených serverů z hlediska:

- podobnosti
- využívání zahraničních zdrojů
- přesnosti/úplnosti...

d) Výsledky z komparace

4) Závěr - shrnutí tématu a dosažených výsledků

Vymezení zpracovávaného materiálu (např. konkrétní titul periodika a období, za které bude analyzován) a postup (technika) při jeho zpracování:

Prostorové vymezení:

1) www.novinky.cz, rubrika Zahraniční:

Důvody výběru: dle NetMonitor, v prosinci 2009 nejčtenější zpravodajský server (rubrika zpravodajství: 2744384 Reálných uživatelů z ČR (RU Total ČR))

Novinky mají přehledný archiv, ve kterém se dá snadno hledat dle data, nevyužívají jako zdroj informací pouze ČTK, za den mají poměrně velké množství článků v rubrice Zahraniční.

2) www.idnes.cz, rubrika Zahraniční

Důvody výběry: dle NetMonitor, v prosinci 2009 2. nejčtenější zpravodajský server (969848 RU Total ČR)

Ačkoli iDnes nemá vyloženě žádný systém na hledání článků dle data, tak lze zpětným listováním v archivu(přepsáním url) dojít až do požadovaného dne. V rubrice Zahraniční za den mají relativně velké množství zpráv a i co se týká zdrojů, využívají jich různorodou škálu.

3) Aktuálně, www.aktualne.cz, rubrika Zahraničí

Důvody výběru: dle NetMonitor, v prosinci 2009 3. nejčtenější zpravodajský server (955349 RU Total ČR)

Archivem Aktuálně lze bez problémů listovat podle dnů, vyhledávat zprávy z konkrétního data. Obdobně jak u výše jmenovaných zpravodajských serverů, pokud jde o zdroje, opět Aktuálně čerpá z více míst.

4) www.ct24.cz, rubrika Svět

Důvody výběru: dle NetMonitor, v prosinci 2009 poměrně vysoký počet RU Total ČR (227 361) - pozn. ačkoli podle NetMonitor mimo žebříček zpravodajských serverů

Ačkoli nefiguruje v NetMonitoru v žebříčku zpravodajských serverů, o zpravodajský server se jedná a to bezpochyby o jeden z těch kvalitnějších a o jeden s větším množstvím článků - z tohoto důvodu by teoreticky mohli věnovat pozornost velkému množství informací, které se objevují i na jiných serverech.

Poznámka: Jako 4. je uvedený v žebříčku NetMonotor zpravodajský server www.tn.cz - nicméně zde jsem nenašla způsob, jak se dostat do archivu. Jako 5. v žebříčku se vyskytoval zpravodajský DENÍK, www.denik.cz, nicméně ten pro své zahraniční zpravodajství využívá povětšinou čistě zprávy z ČTK, čili pro můj rozbor je nevhodný. Zpravodajství iHNED, www.ihned.cz jsem původně chtěla zařadit místo CT24, ovšem bohužel archiv starších zpráv je pouze pro předplatitele a není dostupný.

Poznámka č.2: Původně jsem chtěla porovnávat zahraniční zpravodajství tištěných novin, ale bohužel ani Anopress ani Newton media nenabízí vyhledávání dle dnů/rubrik, které bych potřebovala, čili jsem zvolila alternativu v podobě zpravodajských serverů, kde lze jednoduše najít všechny zprávy v archivu.

Časové vymezení:

Zaměřím se na loňské zpravodajství (čili rok 2009), vždy budu porovnávat zprávy z jednoho konkrétního dne. Volbu dnů jsem rozprostřela do celého roku, vždy dny z celého týdne (po-ne), 1.týden z 2.měsíce v 1.čtvrtletí, 2.týden z 2.měsíce ve 2.čtvrtletí, 3.týden z 2.měsíce ve 3.čtvrtletí a 4.týden z 2.měsíce 4.čtvrtletí

Konkrétně: 1.týden z února(1.-7.2.), 2.týden z května(10-16.5.), 3. týden ze srpna(16.-22.8.), a 4. týden z listopadu(22.-28.11.)

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a způsobu jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):

Zpracování literatury: veškerá literatura bude v bakalářské práci použita do úvodní teoretické části, ve které budu popisovat jevy a teorie, které souvisejí s propojováním médií, se zestejněním jejich obsahu a mezinárodním přesahem jejich agendy. Použiji přitom spíše zahraniční zdroje.

1) Global Communication, Theories, Stakeholders and Trends, Thomas L. MCPHAIL, Blackwell Publishing, 2006, druhé vydání

Tat McPhailova kniha zkoumá jakým způsobem světové mediální organizace jako CNN, BBC... ovlivňují publikum a politické činitele, rozebírá jednotlivé klíčové hráče v mediální oblasti, kteří ovlivňují mezinárodní zpravodajství.

2) The globalization of news, Oliver BOYD-BARRETT, Terhi RANTANEN, SAGE, 1998

Kniha se zabývá opět globalizací a médií, zkoumá, jak velké světové agentury jako Reuters nebo Associated Press přispívají k utváření jednotlivého národního zpravodajství. Kniha přináší přehledný průzkum současného mezinárodního zpravodajského trhu.

3) The global dynamics of news: studies in international news coverage and news agenda; Abbas MALEK, Anandam P. KAVOORI; Greenwood Publishing Group, 2000

Kniha se zaměřuje na globalizaci a média, konkrétně na mezinárodní tok informací, vše jak v teoretickém aspektu, tak též na základě případových studií.

4) The myth of media globalization, Kai HAFEZ, Alex SKINNER, Polity, 2007

Kniha opět rozebírá vztah média & globalizace, nicméně přistupuje k němu značně kriticky a snaží se zanalyzovat, jakou měrou skutečně dochází ke globalizaci médií.

5) Global News Production, CLAUSEN, Lisbeth, Copenhagen Business School Press, Dánsko, 2003

Kniha analyzuje proces plánování zpravodajství, jak konečnou podobu ovlivňuje vyjednávání mezi editory, novináři, moderátory atd. Studie je založena na rozhovorech s mediálními odborníky a na pozorování novinářské práce ve dvou televizních stanicích.

6) Média ve věku globalizace, Václav ŠTĚTKA, Revue pro média č.4, Média a globalizace, prosinec 2002 – Článek z Revue pro média se zabývá reflexí vztahu mezi médií a globalizací, představuje některá stanoviska a teoretické koncepty týkající médií a globalizace.

Diplomové práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

1) Koncept agenda-setting v kontextu českých médií [rukopis] / Vlastimil Nečas ; Univerzita Karlova (Praha). Fakulta sociálních věd. Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediální komunikace ; vedoucí diplomové práce Tomáš Trampota

Mapa světa roku 2006 očima MF Dnes [rukopis] / Kateřina Turčinová ; vedoucí práce Jakub Končelík; Praha, 2009

2) Zpravodajské hodnoty a jejich odraz v zahraničním zpravodajství Prima TV [rukopis] / Lucie Horáčková ; vedoucí práce Tomáš Trampota, Praha, 2006

3) Anamorfovaná mapa virtuálního světa českých deníků : [rukopis] (obsahová analýza zahraničního zpravodajství Mladé fronty DNES a Blesku v roce 2005) / Gabriela Podzimeková ; vedoucí diplomové práce Jakub Končelík, Praha, 2006

4) Subsaharská Afrika v produkci ČTK a její odraz v českých médiích [rukopis] / Lenka Ludvíková ; Univerzita Karlova (Praha). Fakulta sociálních věd. Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra žurnalistiky ; konzultant Ludmila Trunečková, Praha, 2002

5) Globalizace a domestikace v zahraničním zpravodajství ČT a STV; David Povolný; Masarykova univerzita; Fakulta sociálních studií, Diplomová práce, rok 2009

6) Online žurnalistika a zpravodajské servery v ČR; Mgr. Helena Ireinová, Masarykova Univerzita; Filozofická fakulta, rok 2009

Datum / Podpis studenta

4.2.2010

.....

Institut komunikačních studií a žurnalistiky UK FSV
Projekt bakalářské práce

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT **VYTIŠTĚNÉ** (včetně části, kterou vyplňuje institut!), **PODEPSANÉ** A VE **DVOU** VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNÝ UK FSV.
PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI **VYZVEDNOUT** V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A **NECHAT VEVÁZAT** DO DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TUTO ČÁST VYPLŇUJE INSTITUT:			
Vyjádření IKSŽ: Vedení IKSŽ teze projednalo na svém zasedání dne s tímto výsledkem:		Schváleno ☐	
		Neschváleno ☐	
Důvody případného neschválení práce		Téma je již zpracované ☐ Špatně formulované téma a cíl ☐ Špatně zvolená metoda práce ☐ Nedostatečná rešerše literatury ☐ Nevhodně zvolené prameny ☐ Nedostačující úroveň tezí ☐ Jiné	
Navržený vedoucí práce	Souhlas vedoucího práce navrženého vedením institutu	Příjmení a jméno	Datum /Podpis
Návrhy na konzultanty (v případě, že takové návrhy z jednání vedení IKSŽ vyplynou)		Příjmení a jméno	Příjmení a jméno
Schválené teze převzal/a student/ka		Příjmení a jméno	Datum /Podpis
Návrhy na oponenta: Vedení IKSŽ na svém zasedání dne navrhlo, aby předloženou práci oponoval/a:		Příjmení a jméno	

Obsah

BIBLIOGRAFICKÝ ZÁZNAM.....	5
PROHLÁŠENÍ.....	7
OBSAH.....	1
ÚVOD.....	3
1. TEORETICKÁ ČÁST.....	6
1.1 INTERNETOVÉ ZPRAVODAJSTVÍ.....	6
1.2 INTERNETOVÉ ZPRAVODAJSTVÍ V ČESKÉ REPUBLICE	7
1.2.1 Historie.....	7
1.2.2 iDnes	9
1.2.3 Novinky.....	10
1.2.4 Aktuálně.....	11
1.3 ZDROJE INTERNETOVÉHO ZPRAVODAJSTVÍ.....	12
1.4 INTERMEDIÁLNÍ NASTOLOVÁNÍ TÉMAT	14
1.5 KVALITA ZPRAVODAJSTVÍ.....	15
2 APLIKAČNÍ ČÁST	17
2.1 PŘEDPOKLADY A CÍL PRÁCE.....	18
2.2 METODOLOGIE.....	19
2.2.1 Rozmanitost zdrojů	20
2.2.2 Rozmanitost geografická	21
2.2.3 Rozmanitost témat	22
2.2.4 Míra rozmanitosti.....	22
2.2.5 Unikátnost obsahu.....	24
2.3 ČASOVÉ VYMEZENÍ	25
2.3.1 Rekapitulace zahraničních událostí.....	25
2.4 VÝBĚR ANALYZOVANÉHO VZORKU.....	26
2.5 ROZMANITOST ZDROJŮ – ÚNOR 2009	27
2.5.1 Novinky.....	27
2.5.2 Aktuálně.....	28
2.5.3 iDnes	29
2.6 ROZMANITOST GEOGRAFICKÁ – ÚNOR 2009	30
2.6.1 Novinky.....	30
2.6.2 Aktuálně.....	30
2.6.3 iDnes	31
2.7 ROZMANITOST TEMATICKÁ – ÚNOR 2009	31
2.7.1 Novinky.....	31
2.7.2 Aktuálně.....	31
2.7.3 iDnes	32
2.8 UNIKÁTNOST OBSAHU – ÚNOR 2009	32
2.9 ROZMANITOST ZDROJŮ – LISTOPAD 2009.....	33
2.9.1 Novinky.....	33
2.9.2 Aktuálně.....	34
2.9.3 iDnes	35

2.10	ROZMANITOST GEOGRAFICKÁ – LISTOPAD 2009	36
2.10.1	Novinky.....	36
2.10.2	Aktuálně.....	36
2.10.3	iDnes	36
2.11	ROZMANITOST TEMATICKÁ – LISTOPAD 2009	37
2.11.1	Novinky.....	37
2.11.2	Aktuálně.....	37
2.11.3	iDnes	38
2.12	UNIKÁTNOST OBSAHU – LISTOPAD 2009	38
2.13	VYHODNOCENÍ ANALÝZ A DÍLČÍ ZÁVĚRY	39
2.14	SHRNUTÍ VÝSLEDKŮ A ZODPOVĚZENÍ OTÁZEK	44
ZÁVĚR.....		46
SUMMARY		47
POUŽITÁ LITERATURA.....		49
	KNÍŽNÍ ZDROJE A TIŠTĚNÉ PUBLIKACE	49
	ODBORNÉ ČLÁNKY A PŘÍSPĚVKY.....	50
	INTERNETOVÉ ZDROJE.....	51
	INTERNETOVÉ ZPRAVODAJSTVÍ NÁSLEDUJÍCÍCH PORTÁLŮ:	52
SEZNAM ZKRATEK		53

Úvod

Ve své bakalářské práci s názvem Komparace zahraničního zpravodajství vybraných českých zpravodajských serverů se zabývám porovnáním zahraničních sekcí tří českých online zpravodajských portálů: iDnes, Aktuálně a Novinky. Zaměřuji se přitom především na faktor rozmanitosti coby jeden z možných způsobů měření žurnalistické kvality. Krom kvality se blíže soustředím i na využívání zdrojů a tematickou shodu mezi porovnávanými médii.

Téma práce jsem si zvolila, protože je mi osobně problematika zahraničního zpravodajství velice blízká. Souběžně studuji čtvrtým rokem Mezinárodní politiku a diplomacii na Vysoké škole ekonomické v Praze a spojení médií a mezinárodních vztahů mne zajímá již od počátku studií. Druhý důvod, proč jsem se rozhodla pro zahraniční internetové zpravodajství je, že pracuji již několikátý rok v internetové media monitoring společnosti a každý den zahraniční zpravodajství sleduji. Třetím důvodem je inspirace v průběhu studií na Fakultě sociálních věd, během psaní semestrální práce na předmět Mediální výchova, kde jsem se zabývala zdroji právě zahraničního zpravodajství.

Celkově jsem práci rozdělila do dvou hlavních kapitol. Shrnutím teoretických poznatků potřebných pro samotnou praktickou část komparace se zabývám v kapitole první. Tato kapitola je kratší, neboť kladu důraz především na samotnou aplikační část. V první kapitole popisuji obecně principy internetového zpravodajství, vývoj české internetové žurnalistiky a její výhody oproti tradičním tištěným médiím. Dále se zaměřuji na zdroje zahraničního zpravodajství. Následně se věnuji intermediálnímu nastolování agendy a v závěru přibližuji koncept kvality zpravodajství, jak ho pojmají různí mediální odborníci.

Důraz bakalářské práce je kladen na druhou kapitolu, která je praktickou aplikací nabytých teoretických poznatků. Analyzovala jsem a porovnávala mezi sebou tři česká online periodika. Tato média jsem si zvolila na základě kritéria návštěvnosti. Konkrétně šlo o Novinky, iDnes a Aktuálně coby nejnavštěvovanější české zpravodajské servery. Původně jsem zamýšlela analyzovat také čtvrté médium, ČT24, ovšem od toho jsem nakonec po zvážení a po konzultaci s vedoucí práce upustila. Důvody byly dva. Prvním a nejzásadnějším se ukázala být značná časová náročnost samotné analýzy i při pouhých třech médiích. ČT24 navíc uveřejňuje každý den zahraniční zpravodajství značně rozsáhlé, sekce zahraničních zpráv je nejobsáhlejší ze všech sledovaných internetových

periodik. Analyzovaný vzorek jsem proto zredukovala, neboť by nebylo fyzicky ani prostorově možné pro jednoho člověka precizně zpracovat takové množství dat. Druhým důvodem bylo, že v případě ČT24 se nejedná o tak čtenářsky úspěšné médium jako u Novinek, iDnes a Aktuálně. Po posouzení obou dvou aspektů a po poradě s vedoucí práce jsem se tedy ČT24 rozhodla z komparace vyřadit. Jak uvádím ve své tezi, původně jsem zamýšlela analyzovat zpravodajství iHned, které je navštěvovanější než ČT24, ovšem bohužel jeho archiv je placený, tudíž je nemožné se dostat k primárním datům.

Změnou oproti přijatým tezím též bylo zkrácení analyzovaného časového vzorku. Dle tezí jsem se plánovala zaměřit na celé čtyři týdny zpravodajství v roce 2009, pokaždé z jiného kvartálu. Mělo se jednat o 1. týden z února, 2. týden z května, 3. týden ze srpna a 4. týden z listopadu. Jelikož by šlo o přespříliš velké množství dat, po konzultaci s vedoucí práce jsem se rozhodla vzorek zkrátit na týdny dva. Jeden z prvního kvartálu roku 2009 a týden z posledního kvartálu téhož roku.

Jedním z hlavních cílů bakalářské práce pak bylo především určit, které z vybraných médií poskytuje nejkvalitnější zpravodajství. Pro zjištění této skutečnosti jsem využila faktor rozmanitosti coby jeden z možných způsobů měření kvality média. Konkrétně jsem analyzovala rozmanitost zdrojů, rozmanitost tematickou a rozmanitost geografickou u každého ze zkoumaných médií. Abych byla schopná změřit míru rozmanitosti u jednotlivých těchto aspektů, využila jsem ekonomického indexu zvaný Herfindahlův. Jedná se o index užívaný především v USA při měření monopolní síly podniku. V mediálních studiích je občasné také využíván právě pro změření míry rozmanitosti, proto jsem se ho rozhodla převzít také, ačkoli se jedná o relativně neznámý index. Jako doplňující aspekt jsem pro měření kvality zpravodajství využila index unikátnosti zpravodajství. I tento způsob zjištění kvality žurnalistiky jsem přebrala z jiné odborné publikace.

Jako další cíle jsem si stanovila pokusit se odpovědět na otázky přímo související s dílčími faktory určujícími rozmanitost a týkajícími se novinářských zdrojů. Konkrétně, jestli se daná média věnují nadměrně, nebo naopak nedostatečně, některým geografickým lokacím a tématům a jestli uveřejňují shodné zpravodajství. U zdrojů jsem chtěla zjistit, jak moc média využívají zahraničních agentur a České tiskové kanceláře. Zároveň mne zajímalo, v jakém množství přebírají agendu od zahraničních médií, čili do jaké míry platí efekt intermediálního nastolování agendy.

U každého periodika jsem následně provedla samotnou analýzu, což vyžadovalo především detailně přečíst a prostudovat každý z článků uveřejněných během daného týdne v zahraniční rubrice konkrétního média. Abych se co nejméně vyvarovala chyb v počtech a sledování údajů, přečetla jsem každou zprávu dvakrát. U každého článku jsem přitom určila jeho převažující tematické zaměření, geografickou lokaci, kterou se hlavně zabýval a také jsem vypsala veškeré zdroje, které v něm byly použity. Následně jsem v tabulce Excelu vypočetla Herfindahlův index pro jednotlivé ukazatele.

V závěru jsem udělala celkovou analýzu dílčích ukazatelů kvality a odpověděla na otázky stanovené v úvodu rozboru. Provedla jsem komparaci mezi zkoumanými médii a určila, které z nich je na základě faktorů rozmanitosti a unikátnosti nejkvalitnější.

1. Teoretická část

Nyní se pokusím přiblížit teoretický základ související se samotnou analýzou. Zabývat se budu internetovým zpravodajstvím a přiblížím vývoj internetové žurnalistiky v České republice. Specifickou pozornost budu věnovat analyzovaným médiím iDnes, Aktuálně a Novinkám. Následně zaměřím svoji pozornost na zdroje internetového zpravodajství a související efekt intermediálního nastolování agendy. Neopomenu ani to, jak je nahlíženo na koncept kvality zpravodajství, neboť s ním pak pracuji v praktické části bakalářské práce.

1.1 Internetové zpravodajství

Internet je fenoménem dnešní doby. Téměř každý v moderní společnosti má na něj již přístup, dokonce i jedinci žijící v odlehlých koutech naší planety. Tak, jako v minulém století lidé čerpali informace o událostech především z tisku, rádia a posléze i z televize, stal se pro mnoho současníků důležitým zdrojem aktualit právě internet. Pomáhá utvářet tzv. globální vesnici¹, protože i díky němu se dozvídáme, téměř v reálném čase, co se děje na druhém konci planety. Není proto divu, že i vydavatelé tištěných novin objevili přednosti internetu a přesunuli svá zpravodajství částečně také webové stránky, případně vytvořili zcela nová internetová média. Online periodika lze přitom rozdělit do tří hlavních skupin:² pouhopouhé kopie tištěných médií, která jsou v nezměněné podobě pouze publikována na internetu, dále určité internetové mutace tradičních periodik, které se ovšem částečně odlišují od tištěné verze svými obsahy, využitím multimédií apod. Nakonec periodika, která jsou čistě internetová.

Internetová žurnalistika je oproti tištěným periodikům velmi flexibilní co se týká času a prostoru.³ Pokud jde o internetové verze tradičních médií, mnohokrát jsou události na nich uveřejněny ještě dříve, než vyjde tištěná verze daného periodika.⁴ Novináři publikující v internetových zpravodajstvích nemusí již brát v potaz uzávěrku příštího vydání, neboť internetové médium nemá žádný přesně stanovený konečný termín pro uveřejnění dané události. Neexistuje zde nijaká striktně daná periodicita,

¹ Pozn. termín poprvé použil ve své knize MARSHALL, McLuhan. *The Gutenberg Galaxy: : The Making of the Typographic Man*. [s.l.] : University of Toronto Press, 1962. 293 s.

² ŠMÍD, Milan. *Zpravodajství v médiích, kolektiv autorů, Barbora Osvaldová a kolektiv*. Praha : Nakladatelství Karolinum, 2001. Zpravodajství internetové žurnalistiky, s. 99

³ MUSIL, Josef. *Elektronická média v informační společnosti*. Praha : Votobia, 2003. s. 106.

nemůžeme říci, že internetové médium je týdenní nebo denní periodikum. Čtenáři zde nejsou zvyklí číst zprávy v určitou dobu, ale prakticky nepřetržitě. To dodává novinářům publikujícím na internetu mnohem větší flexibilitu, protože zde existuje větší tolerance vůči chybám a časovým zpožděním než v médiích klasických.⁵

Dalším znakem internetové žurnalistiky, krom toho, že jde o zpravodajství takřka v reálném čase, je její interaktivnost. Pakliže je to vhodné, je možné operovat i se zpětnou vazbou čtenářů. Ti mohou komentovat určité zprávy, dotvářet obsah apod. Publikum se tak stává samotnou složkou procesu výroby zpravodajství. Čtenář má zároveň bezprostřední srovnání s konkurencí, stačí se podívat na jinou webovou stránku, což nezabere tolik úsilí, a ihned se dozví, čemu se věnují jiná média.⁶ Dochází tak k neustálé komparaci a větší konkurenci na internetovém mediálním trhu.

1.2 Internetové zpravodajství v České republice

Internet a online žurnalistika se v České republice progresivně vyvíjely. Největší nástup online periodik přišel ve druhé polovině 90. let a souvisel s větší technologickou dostupností internetu celkově a tím odpovídajícím nárůstem online čtenářské obce. V této kapitole proto shrnu základní momenty vývoje internetového zpravodajství a přiblížím vývoj analyzovaných periodik iDnes, Novinek a Aktuálně.

1.2.1 Historie

Česká republika se k „síti“ poprvé připojila 13. února 1992 na půdě Českého vysokého učení technického v Praze. Na větší rozšíření internetu si ale běžní uživatelé museli počkat tři roky. Stalo se tak po 1. červenci 1997, kdy došlo ke zrušení monopolu telekomunikační společnosti SPT Telecom.⁷

Celkově významným datem pro český internetový mediální trh se stal rok 1995, kdy začal týdeník Mladý svět uveřejňovat obsah svých článků na internetu. Následovaly jej nedlouho poté Lidové noviny nebo Svobodné slovo. V lednu 1996 přichází na trh též ČTK s projektem České noviny.⁸ Nešlo ani o deník, ani týdeník, ale

⁴ MUSIL, Josef. *Elektronická média v informační společnosti*. Praha : Votobia, 2003. 174 s.

⁵ BEDNÁŘ, Vojtěch. *Internetová publicistika*. [s.l.] : Grada Publishing, 2011. 210 s.

⁶ Ibid., s. 30

⁷ PAVEC, Michal. *Vznik a vývoj internetového zpravodajství v Česku na příkladu deníku iDnes.cz*. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, IKSŽ, Katedra mediálních studií 2009. Vedoucí diplomové práce: PhDr. Jan Cebe

⁸ ŠMÍD, Milan. *Česká média 1995-2005: Léta technického pokroku a zrání*. 2005, s. 27-29.

spíše o jakýsi „průběžník“, neboť noviny vycházely průběžně.⁹ Česká tisková kancelář zde publikovala část svého denního zpravodajství, čímž se dostala do pozice určité konkurence vlastním odběratelům.¹⁰

Další předěl přišel 23. dubna 1996 s nástupem prvního profesionální elektronického periodika zvaného Neviditelný pes. Jednalo se o mimořádně úspěšný počín Ondřeje Neffa, přičemž zprávy zde měly spíše charakter komentářů a podobu většinou jednořádkových zpráv přepsaných z tisku, ke kterým byl doplněn onen komentář. Zároveň tyto články autor denně obnovoval, na což tehdejší internetoví uživatelé nebyli zvyklí.¹¹ Před příchodem Neviditelného psa fungovaly na internetu jen online zpravodajství vydávaná na akademické půdě. Vůbec první české elektronické periodikum se objevilo na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy již v roce 1991. Šlo o studentský zpravodajský týdeník Carolina, který od tohoto roku vychází nepřetržitě jako jeden z výstupů předmětu Žurnalistická tvorba.¹²

Kromě výše uvedených online periodik se na internetu v období od roku 1996 objevuje také projekt zvaný Virtuální trafik. Jeho autoři se snažili o digitalizaci českých novin, aby byly dostupné k přečtení na webu. Zpočátku se jednalo o Lidové noviny, Mf Dnes, Právo a České slovo.¹³ Souběžně s Virtuální trafikou fungoval Mediaserver, kde se členové reakce snažili porovnávat a komentovat obsah novin. Ten fungoval ale jenom zhruba rok a půl. Pak se z důvodu zvýšení čtenářské atraktivnosti přetrafoval a začal vytvářet své vlastní obsahy. Zároveň s příchodem internetových verzí tištěných novin po lednu 1998 přichází i nevyhnutelný zánik Virtuální trafiky.¹⁴

Samotný počet připojení k internetu českých domácností se dle Českého statistického úřadu plynule od určitého data zvyšuje. V roce 2001 bylo pouhých 5,8 procenta domácností v České republice připojeno k internetu. Do roku 2008 se toto číslo

⁹ PETERKA, Jiří. České noviny. *CHIPweek* [online]. 12. listopadu 1996, 46, [cit. 2011-05-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.earchiv.cz/a96/a646k140.php3>>.

¹⁰ PAVEC, Michal. *Vznik a vývoj internetového zpravodajství v Česku na příkladu deníku iDnes.cz*. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, IKSŽ, Katedra mediálních studií 2009. Vedoucí diplomové práce: PhDr. Jan Cebe

¹¹ FABIÁNOVÁ, Irena. *Srovnání internetových verzí vybraných celostátních deníků*. [s.l.], 2008. 114 s. Diplomová práce. Ostravská univerzita v Ostravě, Filozofická fakulta.

¹² TRUNEČKOVÁ, Ludmila. *Carolina* [online]. únor 2009 [cit. 2011-05-20]. Carolina, první elektronické noviny v Československu, vznikly na FSV. Dostupné z WWW: <<http://carolina.fsv.cuni.cz/about.php>>.

¹³ FABIÁNOVÁ, Irena. *Srovnání internetových verzí vybraných celostátních deníků*. [s.l.], 2008. 114 s. Diplomová práce. Ostravská univerzita v Ostravě, Filozofická fakulta.

¹⁴ Ibid.

zněkolikanásobilo na 39,5 procenta.¹⁵ Jelikož v tomto čísle jsou zahrnuty pouze připojení přes počítač v domácnostech, lze uvažovat, že celkové množství je ještě vyšší, neboť jisté procento obyvatel se na internet dostává v práci nebo ve škole a jiných institucích. Zvyšující se podíl internetových čtenářů lze demonstrovat například také na faktu, že první česká internetová trafika, medea.cz, vytvořená MediaServerem, si získávala čtenáře s rychlostí více než sto procent za kvartál.¹⁶

1.2.2 iDnes

Historie webového severu iDnes začíná dne 12. ledna 1998, kdy se na internetu poprvé objevilo jeho zpravodajství.¹⁷ Jedná se o internetovou podobu deníku Mladá fronta Dnes. Tento zpravodajský portál jako první v České republice kromě zpráv převzatých z tištěné verze Mf Dnes nabídl také průběžně aktualizované zpravodajství.¹⁸ Původní vize formy tohoto internetového média počítala s řazením článků do rubrik dle jejich žánru, nikoli dle tématu, přičemž toto prvotní schéma nyní již neexistuje a nahradily ho jiné struktury.¹⁹

Když server iDnes začínal, tak v něm pracovali tři lidé. Jan Kubíček, Petr Zářecký, Roman Gallo plus jeden programátor.²⁰ V současné době tvoří redakci celého iDnes zhruba 75 lidí, samotná zpravodajská sekce čítá přibližně 30 zaměstnanců.²¹ Jak rostl počet zaměstnanců redakce, změnil se také způsob získávání obsahů zpravodajství. Z pasivního přebírání agenturních zpráv server iDnes přešel na aktivnější využívání více informačních zdrojů. Pokud jde o tištěnou verzi, počet článků převzatých z Mf Dnes netvoří více než jednu pětinu publikovaných zpráv.²²

¹⁵ Český statistický úřad, Tab. 08.03 Počítač a internet v českých domácnostech, [online]. [cit. 2011-05-09].

¹⁶ MUSIL, Josef. *Elektronická média v informační společnosti*. Praha : Votobia, 2003. 167 s.

¹⁷ *O iDnes.cz* [online]. 2011 [cit. 2011-05-18]. Dostupné z WWW:

<http://www.mafra.cz/cs/default.asp?y=mafra_all\cs_produkty-a-sluzby_idnes-cz.htm>.

¹⁸ PAVEC, Michal. *Vznik a vývoj internetového zpravodajství v Česku na příkladu deníku iDnes.cz*. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, IKSŽ, Katedra mediálních studií 2009. Vedoucí diplomové práce: PhDr. Jan Cebe

¹⁹ Ibid

²⁰ FABIÁNOVÁ, Irena. *Srovnání internetových verzí vybraných celostátních deníků*. [s.l.], 2008. 114 s. Diplomová práce. Ostravská univerzita v Ostravě, Filozofická fakulta.

²¹ PAVEC, Michal. *Vznik a vývoj internetového zpravodajství v Česku na příkladu deníku iDnes.cz*. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, IKSŽ, Katedra mediálních studií 2009. Vedoucí diplomové práce: PhDr. Jan Cebe

²² Ibid.

Množství unikátních návštěvníků v říjnu 1998 představovalo dle měření serveru Lupa.cz 2119 adres denně.²³ V lednu 2009 dle údajů NetMonitor toto číslo činilo v průměru již 549 556 RU Total za den, pokud jde o celý server iDnes. Sekce zpravodajství z toho představuje 180 393 unikátních uživatelů.²⁴ Obrovský skok v počtu čtenářů zaznamenal webový server iDnes mezi lety 1999 až 2002. V září 1999 počet unikátních uživatelů tvořil kolem 54 tisíc, v září 2001 to bylo více než 197 tisíc. Rok nato toto číslo poskočilo až na 632 tisíc.²⁵

Sociologický průzkum též ukázal, že návštěvníci serveru zpravy.iDnes.cz jsou dle měření z března 2011 z 57 procent muži a ze 43 procent ženy. Téměř polovinu uživatelů tvoří lidé ve věku 20 až 39 let a okolo 25 procent jich má dokončené vysokoškolské vzdělání.²⁶

Celý portál iDnes je co do obsahu velice rozmanitý, nezahrnuje pouze zpravodajství, ale i jiné sekce. Oborové servery jsou například zaměřené na novinky z motoristického světa, dále na bydlení, cestování, existují zde dokonce speciální servery určené čistě ženám, mužům a i server pro děti.²⁷ Nejedná se o úplný výčet, spíše ilustrativní, na kterém je patrné, jak široký tematický záběr iDnes má. Zpravodajský server iDnes je pak v současné době členěn na rubriky následovně: Domáci, Zahraniční, Černá kronika, Očima čtenářů, Kavárna, Studium, Speciály, Kemeľ²⁸, tištěnou verzi Mf Dnes a počasí. Webové stránky iDnes uvádějí za dodavatele zpravodajství Profimedia, Reuters, ČTK a AP.²⁹

1.2.3 Novinky

V případě Novinek jde o společný online magazín deníku Právo a Seznam.cz,³⁰ přičemž je následovníkem magazínu portálu Seznam.cz Novinky a FlashNews.cz,

²³ Týdenní revize: desetiletý iDnes, nedospělý mobilní Internet. *Lupa.cz* [online]. 12. 1. 2008, [cit. 2011-05-18]. Dostupný z WWW: <<http://www.lupa.cz/clanky/desetilety-idnes-nedospely-mobilni-internet/>>.

²⁴ *Sdružení pro internetovou reklamu* [online]. leden 2009 [cit. 2011-05-02]. NetMonitor. Dostupné z WWW:<http://www.netmonitor.cz/sites/default/files/vvnetmon/2009_01_netmonitor_offline_report.pdf>.

²⁵ KÁBELE, J. Kdo koho za deset let změnil. *Mladá fronta Dnes, 10 let iDNES.cz, mimořádná příloha*. 2008, roč. 19, č. 9, s. 2. ISSN 1210-1168.

²⁶ NetMonitor. *Internetové servery mediální skupiny MAFRA, a.s.* [online]. Březen 2011 [cit. 2011-05-18]. Čtenáři serverů skupiny iDnes.cz. Dostupné z WWW: <http://data.idnes.cz/soubory/mafra_all/A110504_TVE_IDNES_11_03.PDF>.

²⁷ *O iDnes.cz* [online]. 2011 [cit. 2011-05-18]. Dostupné z WWW: <http://www.mafra.cz/cs/default.asp?y=mafra_all\cs_produkty-a-sluzby_idnes-cz.htm>.

²⁸ Pozn.: Jde o karikatury autora Miroslava Kemela

²⁹ *IDnes.cz* [online]. 2011 [cit. 2011-05-18]. Dostupné z WWW: <<http://www.idnes.cz/>>.

³⁰ *Novinky* [online]. 2011 [cit. 2011-05-18]. Dostupné z WWW: <<http://novinky.cz/>>.

zpravodajského portálu deníku Právo.³¹ Původní verze Novinek fungovala již od roku 1998, ale zaměřovala se spíše na zábavně-zpravodajské obsahy. Od listopadu 2002 se začalo hovořit o možném propojení Novinek se serverem deníku Právo FlashNews.cz fungujícím od přelomu roku 2000 a 2001. Ke sloučení skutečně došlo počátkem roku 2003, přičemž tímto krokem vznikla plnohodnotná zpravodajská stránka. Ta se během pouhých tří měsíců stala významnou konkurencí pro portál iDnes.³²

Struktura Novinek je podobná jiným mediálním portálům. Hlavní rubriky jsou Stalo se, Domáci, Vaše zprávy z regionů, Zahraniční, Krimi, Kultura, Ekonomika, Finance, Sport, Žena a Koktejl. Podkategorie zahraniční sekce zahrnuje rozdělení na zprávy z Evropy, Blízkého a Středního východu, Ameriky a Světa. Co se týká zdrojů, Novinky na hlavní stránce přiznávají, že odebírají zpravodajství od ČTK, DPA, Reuters, Korzo a fotobanky Profimedia.³³

1.2.4 Aktuálně

Server Aktuálně je příkladem internetového periodika, které nemá svoji tištěnou verzi. Jedná se o první čistě internetový online zpravodajský deník. Svoje působení na mediálním trhu zahájil 1. listopadu 2005 ve spolupráci s portálem Centrum.cz.³⁴ Centrum.cz dovedlo k tomuto kroku předchozí ukončení partnerství s Lidovými novinami. Protože hrozilo, že Centrum zůstane bez jakékoli zpravodajské sekce, podpořilo finančně sumou přesahující 30 milionů skupinu novinářů, kteří založili Aktuálně. Deset těchto novinářů pocházelo z Hospodářských novin.³⁵ Roku 2006 získal Aktuálně cenu Křišťálová lupa za internetový projekt roku.³⁶

Momentálně sekci zahraničního zpravodajství tvoří šest stálých redaktorů. Za své partnery uvádí Aktuálně zpravodajské agentury Reuters a ČTK.³⁷ Pokud jde

³¹ FABIÁNOVÁ, Irena. *Srovnání internetových verzí vybraných celostátních deníků*. [s.l.], 2008. 114 s. Diplomová práce. Ostravská univerzita v Ostravě, Filozofická fakulta.str.62

³² Ibid.

³³ Novinky [online]. 2011 [cit. 2011-05-18]. Dostupné z WWW: <<http://novinky.cz/>>.

³⁴ FRIDRICH, Matouš. *Zásady online žurnalistiky v českém mediálním prostoru*. [s.l.], 2009. 65 s. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, s. 17

³⁵ HŮLKOVÁ, Kateřina. *Tištěné a internetové zpravodajství – odlišnosti a specifika na příkladu vybraných českých zpravodajských serverů a celostátních deníků* Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, 2009. 89 s. Vedoucí diplomové práce PhDr. Ludmila Trunečková

³⁶ Aktuálně.cz [online]. 2011 [cit. 2011-05-18]. Tiráž. Dostupné z WWW: <<http://aktualne.centrum.cz/autori/>>.

³⁷ Ibid.

o ČTK, server Aktuálně přestal v září roku 2007 předplácet na nějaký čas její zpravodajství, nicméně v současné době jejích služeb opět využívá.³⁸

Struktura Aktuálně je poměrně přehledná. Na úvodní stránce nalezneme nejdůležitější zprávy ze všech sekcí a na horní liště si lze pak najít rubriku, na niž se chceme dostat. Hlavní rubriky Aktuálně jsou Domáci, Zahraničí, Ekonomika, Kultura, Sport, Obrazem. Rubrika Zahraničí se dále dělí na podsekce Evropa, Evropská unie, Amerika, Afrika, Blízký východ, Asie a Pacifik a Grafiky.

1.3 Zdroje internetového zpravodajství

Dle některých průzkumů sice pokládá web za nejdůležitější pramen informací většina uživatelů internetu, ale příliš těmito informacím nevěří, takže si je ověřují jinde.³⁹ V dnešní době je velice snadné si u určitého údaje dohledat jeho primární zdroj, pokud se jedná o veřejně dostupnou informaci. Tiskové zprávy jsou mnohdy přístupné online a mají se k nim tak možnost dostat nejenom novináři, ale i publikum. Různé statistické údaje, výsledky účetnictví, vyjádření politiků nebo ekonomické indikátory jsou jen jedny z nespočtu informací, ke kterým se má možnost dostat každý, kdo se aktivně snaží si údaje vyhledávat.

Jak praxe tak i průzkumy ukázaly, že internetoví novináři v hojné míře využívají jako své zdroje informace z jiných online médií a vůbec internetu obecně.⁴⁰ Samozřejmě, je to přirozené, neboť i novináři chtějí mít přehled, získat co nejdříve nové informace a zjistit co píše jejich konkurence. Na druhé straně může docházet k efektu tzv. tiché pošty, tj. opakovaným přebíráním se určitá zpráva zkreslí a na konci zní jinak než na začátku.⁴¹ Zároveň internetová média jsou více náchylnější k zveřejňování zpráv, které nejsou stoprocentně ověřené.⁴² Na aspekt internetového zpravodajství a přebírání agendy od jiných médií jsem se také zaměřila i ve své aplikační části.

Každé zpravodajství, nejenom internetové, nabývá na své hodnotě, pakliže ve srovnání s ostatními přináší něco unikátního.⁴³ Může se jednat o například tematickou specifičnost článků, více podrobné zpravodajství než přináší konkurence,

³⁸ FRIDRICH, Matouš. *Zásady online žurnalistiky v českém mediálním prostoru*. [s.l.], 2009. 65 s. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta.str.17

³⁹ MUSIL, Josef. *Elektronická média v informační společnosti*. Praha : Votobia, 2003. 167. s.

⁴⁰ SOŠKOVÁ, Alžběta. *Rozdíly mezi tištěnými a online médii očima novinářů : Kvalitativní analýza*. [s.l.], 2010. 251 s. Diplomová práce. Masarykova univerzita v Brně, Fakulta sociálních studií.

⁴¹ ŠMÍD, Milan; TRUNEČKOVÁ, Ludmila. *Novinář a jeho zdroje v digitální éře*. [s.l.] : Nakladatelství Karolinum, 2009. 102 s.

⁴² SOŠKOVÁ, Alžběta. *Rozdíly mezi tištěnými a online médii očima novinářů : Kvalitativní analýza*. [s.l.], 2010. 251 s. Diplomová práce. Masarykova univerzita v Brně, Fakulta sociálních studií.

nebo tento jedinečný rys odpovídá zvláštním potřebám čtenářů. Unikátnost obsahu je také někdy chápána jako jedno z kritérií kvality zpravodajství.⁴⁴ Jelikož si čtenáři, jak bylo řečeno výše, mohou snadno vyhledat, co o tématu píše jiná média a mají přístup do vyhledávacích portálů a různých archivů, je pro média zásadní přinášet unikátní obsah a ten mezi potenciální čtenáře vhodně prezentovat. Médium si tak buduje mezi diváky vlastní reputaci a značku.⁴⁵

Nicméně, i přes to, že pro online periodika je z výše uvedených hledisek výhodné vytvářet unikátní obsahy svého zpravodajství, jsou pod ekonomickými tlaky nucena spoléhat se ve značném měřítku na agenturní zpravodajství.⁴⁶ Existuje spousta výzkumů zabývajících se právě mírou přebírání zahraničního zpravodajství online médií od tiskových agentur. Většinou docházejí ke stejnému závěru, že skutečně se novináři ve velkém měřítku spoléhají na agenturní zpravodajství, ať například Denis H., který zkoumal americká webová periodika,⁴⁷ nebo Gasher a Klein ve své práci mapující geografii online zpravodajství.⁴⁸

Se samotným tokem informací skrz agenturní zpravodajství jsou spojovány dva základní problémové aspekty, jak na to upozorňuje ve své knize *Globální komunikace* Thomas L. McPhail.⁴⁹ Jedná se o fakt, že se agentury zaměřují ve svém zpravodajství především na ty geografické lokality, které odpovídají původnímu koloniálnímu panství těch zemí, odkud pocházejí. Tři hlavní světové zpravodajské agentury Thomson Reuters, Associated Press a Agence France Press pak mají svá sídla v Londýně, New Yorku a Paříži. Druhým problémem je negativní zaměření zpravodajství ze zemí na periferii. Pakliže se již vyskytne mezi událostmi pokrytými těmito agenturami nějaká zpráva ze zemí tzv. třetího světa, jedná se většinou o nějaký negativní článek, např. přírodní katastrofy, ozbrojené konflikty apod. Lze očekávat, že tyto skutečnosti se pak odráží i v samotných finálních mediálních produktech periodik, které agenturní

⁴³ SKLENÁK, Vilém. *Data, informace, znalosti a Internet*. [s.l.] : Nakladatelství C H Beck, 2001. 396 s.

⁴⁴ LIM, Jeongsub. *Convergence and Diversity of Online News*. [s.l.], 2009. 35 s. Paper. Austin Peay State University.

⁴⁵ QUINN, Stephen; LAMBLE, Stephen. *Online newsgathering: : research and reporting for journalism*. [s.l.] : Focal Press, 2007. 73 s.

⁴⁶ MCQUAIL, Denis. *McQuail's Mass Communication Theory*. 6. [s.l.] : SAGE Publications Ltd, 2010. 263 s.

⁴⁷ Např. DENIS H., Wu. A Brave new world for international news? : Exploring the determinants of the coverage of Foreign Nations on US Websites. *The International Communication Gazette*. 2007, Vol. 69, No. 6, s. 540-552.

⁴⁸ GASHER, Mike; KLEIN, Reisa. Mapping the Geography of Online News. *Mapping the Geography of Online News*. 2008, 33, 2, s. 193-211.

⁴⁹ MCPHAIL, Thomas L. *Global Communication: : Theories, Stakeholders, and Trends*. [s.l.] : [s.n.], 2010. The Roles of Global News Agencies, s. 274.

zpravodajství přebírají. Převažování několika mocných aliancí, které poskytují mezinárodní zpravodajské produkty, znamená, že dochází k určité homogenizaci jednotlivých finálních zpravodajství.⁵⁰ Například televizní agenda je podle některých průzkumů tematicky čím dál podobnější.⁵¹

Využívání agentur pro zahraniční zpravodajství online periodik se věnovaly v minulosti přímo některé vědecké práce mediálních odborníků. Paterson ve své studii z roku 2006 zkoumající působení tiskových agentur na agendu zahraničního zpravodajství na internetu dospěl k závěru, že na poli mezinárodního toku informací jsou dominantní především dvě zpravodajské agentury, a sice Reuters a Associated Press.⁵² Tyto závěry ukazující na přebírání velkého množství tematické agendy online médií od tiskových agentur potvrzují i další výzkumy; Lim J. ve svém příspěvku⁵³ o využití agentur v jihokorejských online periodících zjistil, že hlavní dvě jihokorejská online média Chosun Ilbo a JoonAng Ilbo využívala pro 39,04 a 32,58 procent svého zpravodajství tiskových agentur. S přejímáním zpravodajství od tiskových agentur souvisí i koncept intermediálního nastolování témat, který přibližuji v další kapitole.

1.4 Intermediální nastolování témat

Obecně nastolování témat, někdy používáno v originálním anglickém znění tzv. agenda setting, je hojně zkoumaným jevem v mediálních studiích. Jedná se o termín, jehož jednou z definic je, že označuje „*dialog a debaty, které se odehrávají ve všech komunitách od lokálních sousedství po mezinárodní pole a týkají se toho, co by mělo veřejnost zajímat a jak by měla jednat.*“⁵⁴

Jednou z oblastí výzkumu tohoto mediálního efektu je takzvaná intermediální agenda, která se zabývá přebíráním zpravodajských témat od okolních médií. Média totiž čerpají často právě z jiných médií.⁵⁵ Jak poukazuje ve své knize o zpravodajství T. Trampota, existuje v této souvislosti speciální pojem agenda building. Ten se používá pro označení souvislostí a vlivů, které na tematickou agendu médií působí. Zkoumá mimo jiné to, jak je mediální agenda tvořena a kdo ji jakou měrou ovlivňuje.

⁵⁰ TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. [s.l.] : Portál, 2006. Globální informační síť, s. 175

⁵¹ Ibid.

⁵² PATERSON, Chris . News Agency Dominance in International News on the Internet. *Papers in international and Global Communication*. 2006, No. 1

⁵³ LIM, Jeongsub. *Intermedia Agenda-setting of Online Wire Service*. Paper presented at the annual meeting of the International Communication Association, New Orleans Sheraton, New Orleans, LA, May 27, 2004, 32 s.

⁵⁴ MCCOMBS, Maxwell. *Agenda Setting : nastolování agendy: masová média a veřejné mínění*. [s.l.] : Portál, 2009. Předmluva, s. 15.

Bezprostředně s tímto pojmem souvisí i termín intermediální agenda. Ta se přímo zabývá vlivy ustavování mediální agendy, případně tím, kdo a jak zpravodajství jednotlivých médií ovlivňuje.⁵⁶

Často jsou to právě elitní zpravodajská média, která tuto agendu formují.⁵⁷ Je to dáno mimo jiné tím, že sami novináři sledují, co se děje v ostatních médiích a následně pak zprávy svých kolegů využívají pro tvoření vlastního zpravodajství.⁵⁸ Další možnou ukázkou neustálého nastolování agendy může být přebírání článků a informací od agenturního zpravodajství, kdy právě na základě předem určených témat tvořených agenturami mediální organizace sestavují svoji denní agendu.⁵⁹

1.5 Kvalita zpravodajství

Pojem kvalita zpravodajství je obtížně definovatelný. Neexistuje žádná obecně přijímaná definice a téměř každý z autorů vnímá kvalitu zpravodajství jiným způsobem. V mediálních studiích bylo učiněno pouze několik pokusů zformovat koncept kvality tak, aby byl empiricky měřitelný. Často se odborná diskuze zaměřuje pouze na dílčí aspekty, nikoli na problematiku kvality zpravodajství jako celku.⁶⁰ Přesto existuje několik studií, které jsou většinou stavěny na dotazníkovém šetření vybraných novinářů a jejich vnímání kvality zpravodajství. V jedné takové americké studii z roku 2005⁶¹ autoři nechali vybraných 723 editorů online zpravodajství očíslovat dle důležitosti vybrané aspekty zpravodajství. Na základě toho poté vymezili, co určuje kvalitu internetové žurnalistiky. Výsledky jejich šetření ukázaly, že samotní editoři nejvíce považují kritéria důvěryhodnosti, určité veřejné služby, bezprostřednosti, relevance a jednoduchosti za nejdůležitější. Jiná práce z téhož roku⁶² zkoumala, jak američtí političtí novináři vnímají koncept kvality ve srovnání s rakouskými kolegy. Autoři této studie zjistili v obou zemích podobné jevy týkající se kvality, např.

⁵⁵ TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. [s.l.] : Portál, 2006. Nastolování témat, s. 124.

⁵⁶ TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. [s.l.] : Portál, 2006. Nastolování témat, s. 124.

⁵⁷ MCCOMBS, Maxwell. *Agenda Setting : nastolování agendy: masová média a veřejné mínění*. [s.l.] : Portál, 2009. Intermediální nastolování agendy, s. 165

⁵⁸ Ibid.

⁵⁹ Ibid, str.167

⁶⁰ PLASSER, Fritz. From Hard To Soft News Standards? : How Political Journalists in Different Media Systems Evaluate The Shifting Quality of News. *The Harvard International Journal of Press/Politics* [online]. 2005, 10, 47, [cit. 2011-04-18]. Dostupný z WWW: <<http://hij.sagepub.com/content/10/2/47>>.

⁶¹ GLADNEY, George Albert; SHAPIRO, Ivor ; CASTALDO, Joseph . Online Editors Rate Web News Quality Criteria. *Newspaper research journal*. April 2007, 28, 1, s. 55-69.

⁶² PLASSER, Fritz. From Hard To Soft News Standards? : How Political Journalists in Different Media Systems Evaluate The Shifting Quality of News. *The Harvard International Journal of Press/Politics* [online]. 2005, 10, 47, [cit. 2011-04-18]. Dostupný z WWW: <<http://hij.sagepub.com/content/10/2/47>>.

hyperkomercializace, ekonomické tlaky apod. Dospěli též k závěru, že se projevuje určitá „homogenizace“ zpravodajství.

Jedním ze způsobů měření kvality zpravodajství může být také kritérium rozmanitosti. Základním obecně přijímaným předpokladem v mediální teorii je, že média jsou ve své podstatě zavázána pomáhat vytvářet demokratickou společnost pomocí poskytování různorodých informací.⁶³ Hodně studií zabývajících se efekty struktury mediálního trhu na kvalitu zpravodajství používají rozmanitost coby jediné měřítko míry uspokojení potřeb zákazníka. Kde se předpokládá větší konkurence, má to pozitivní efekt na rozmanitost, a tedy i na kvalitu.⁶⁴ Zároveň se ozývají kritici, kteří tvrdí, že naopak mezi různorodostí a kvalitou může být negativní korelace. Poukazují na to, že větší konkurence naopak znamená i menší podíl na trhu, tím pádem menší motivaci vynakládat finanční prostředky na zlepšení kvality zpravodajství. Viz již citovaný Om Gusta,⁶⁵ případně Czepek, Hellwig a Nowak při výzkumu svobody tisku a pluralismu v Evropě.⁶⁶

Rozmanitost mediálních produktů může být ale pojmána více způsoby než pouze ve smyslu diversifikace trhu. Jednou z možných definic rozmanitosti je její chápání pouze jakožto celkový počet rozličných mediálních produktů dostupných v určitý časový okamžik nebo během vymezeného časového období. Další dimenzí zkoumání různorodosti může být, jak se jednotlivé mediální produkty odlišují od sebe navzájem. Třetí možnou variantu představuje analýza toho, jak moc jednotlivců tyto mediální produkty vlastní.⁶⁷

Pokud jde o rozmanitost aplikovanou na zahraniční zpravodajství, nejedná se o příliš častý způsob zkoumání, nicméně existuje. Ve své práci zabývajících se komparací amerického zahraničního zpravodajství před a po invazi v Iráku ji používá Jihyang Choi.⁶⁸ Odtud jsem tento koncept také přebrala do své aplikační části. Choi si stanovila rozmanitost jako kritérium kvality a následně si určila rozmanitost zdrojů, geografickou rozmanitost, rozmanitost témat a rozmanitost témat týkajících se vojenských zpráv coby

⁶³ Dahl, R.A. (1999) *On Democracy*. New Haven, CT: Yale University Press.

⁶⁴ GUPTA, Om. *Media Society And Culture : Land and People of the World*. [s.l.] : Gyan Books, 2006. 106 s.

⁶⁵ Ibid, 107 s.

⁶⁶ CZEPEK, Andrea; HELLWIG, Melanie; NOWAK, Eva. *Press freedom and pluralism in Europe: : concepts and conditions*. [s.l.] : Intellect Books, 2009. 135 s.

⁶⁷ ALBARRAN, Alan B.; CHAN-OLMSTED, Sylvia M.; WIRTH, Michael. *Handbook of media management and economics : Media Management and Economics Series*. [s.l.] : Routledge, 2006. 389 s.

⁶⁸ CHOI, Jihyang. Diversity in Foreign News in US Newspapers Before and After the Invasion of Iraq. *International Communication Gazette* [online]. 2009, 71, 525, [cit. 2011-04-18]. Dostupný z WWW: <<http://gaz.sagepub.com/content/71/6/525>>.

nástroje měřící celkovou různorodost zpravodajství. Ve své studii došla k výsledku, že invaze v Iráku přispěla ke zmenšení míry rozmanitosti amerických médií, a tím pádem ovlivnila negativně kvalitu zpravodajství.

Rozmanitost může také pozitivně předurčovat velikost zpravodajské hodnoty a unikátnost obsahu, jak k tomu došel ve svém článku Jeongsub Lim.⁶⁹ Ten porovnává zahraniční zpravodajství vybraných amerických online periodik a poukazuje na vliv intermediálního nastolování témat na zpravodajství internetových médií. Pokud jde o unikátnost obsahu jako takovou, samozřejmě i tematické stejné zpravodajství je mnohdy naopak ukázkou toho, že média shodně reportují o významných událostech. Pakliže ve světě řadí prasečí chřipka nebo zasáhne někde na Zemi přírodní katastrofa, bylo by chybou o této skutečnosti nepodat informaci. Proto se určitá míra stejnorodosti předpokládá, neboť nelze dospět k situaci, aby médium zároveň pokrývalo všechny důležité události, a ve stejné době mělo veškerou svoji tematickou agendu odlišnou od konkurence.

2 Aplikační část

Na následujících stránkách přistoupím k vlastní komparaci zahraničního zpravodajství vybraných českých zpravodajských serverů. Stanovím si určité hypotézy, u kterých se následně pokusím prokázat, jestli platí či nikoli. Zaměřím se především na

dvě oblasti: jednak na zdroje zahraničního zpravodajství a též i na kvalitu. Pokud jde o kvalitu zpravodajství, neexistuje žádná jednotně přijímaná definice a různí autoři ji pojímají jiným způsobem.⁷⁰ Pro účely této práce jsem z literatury převzala faktor rozmanitosti, coby jeden z možných způsobů posuzování kvality,⁷¹ dále celkový počet zpráv a unikátnost obsahu.⁷² U zdrojů jsem se rozhodla zaměřit především na to, jaké zdroje média využívají, což s kvalitou zpravodajství přímo také souvisí.

2.1 Předpoklady a cíl práce

Na základě přečtené literatury uvedené v teoretické části a již dříve uveřejněných výzkumů se budu řídit následujícími premisami:

1. *Čím větší je rozmanitost zpravodajství, tím se zvyšuje jeho kvalita.*

2. *Unikátnost obsahu, rozmanitost zdrojů, geografická rozmanitost a rozmanitost témat pozitivně určují kvalitu.*

3. *Podmínkou rozmanitosti zdrojů souvisí i další předpoklad:*

3. *Čím větší množství zdrojů je ve zprávě použito, tím lépe.*

Pokud jde o množství zdrojů, při následující analýze beru v potaz pouze ty zdroje, které dané médium přizná a explicitně uvede, ať již v samotném textu, před či za textem. Existuje samozřejmě možnost, že periodika neuvádí úplně všechny zdroje konkrétního článku a ani nepředpokládám, že tomu tak ve všech případech je, nicméně abych mohla samotnou analýzu provést, mohu započítat samozřejmě pouze zdroje přiznané.

Jako cíl práce jsem si stanovila určit, jak si na základě výše uvedených předpokladů týkajících se kvality a zdrojů zpravodajství vedou jednotlivá porovnávaná média. Ráda bych našla odpověď na následující otázky:

- Jaké z analyzovaných médií se dá považovat, na základě výše stanovených kritérií, za nejkvalitnější?
- Kladou vybrané zpravodajské portály při výběru a uveřejňování zpráv specifický důraz na určitou geografickou lokaci či konkrétní téma?

⁶⁹ LIM, Jeongsub. *Convergence and Diversity of Online News*. [s.l.], 2009. 35 s. Paper. Austin Peay State University.

⁷⁰ ALBARRAN, Alan B.; CHAN-OLMSTED, Sylvia M.; WIRTH, Michael. *Handbook of media management and economics : Media Management and Economics Series*. [s.l.] : Routledge, 2006. 389 s.

⁷¹ CHOI, Jihyang. Diversity in Foreign News in US Newspapers Before and After the Invasion of Iraq. *International Communication Gazette* [online]. 2009, 71, 525, [cit. 2011-04-18]. Dostupný z WWW: <<http://gaz.sagepub.com/content/71/6/525>>.

⁷² LIM, Jeongsub. *Convergence and Diversity of Online News*. [s.l.], 2009. 35 s. Paper. Austin Peay State University.

A naopak – nevěnují se některým částem světa nebo tématům dostatečně?

- Uveřejňují shodné zprávy, nebo se spíše od sebe odlišují?
- Jak moc využívají ČTK a zahraničních agentur?
- V jakém množství přebírají analyzovaná online média agendu od zahraničních médií?

2.2 Metodologie

Metody, jakými se pokusím prokázat či vyvrátit výše uvedené hypotézy, jsem přebrala částečně z dříve uveřejněných výzkumů. Tyto metody jsem si ovšem upravila tak, aby více vyhovovaly mému záměru porovnávat zahraniční zpravodajství právě českých zpravodajských serverů.

Především jsem čerpala z článku Jihyang Choi,⁷³ ve kterém autorka porovnávala rozmanitost zahraničního zpravodajství vybraných amerických médií před a po invazi v Iráku. Určila si zde rozmanitost zdrojů, geografickou rozmanitost, rozmanitost témat a rozmanitost témat týkajících se vojenských zpráv jakožto nástroje měřící celkovou různorodost zpravodajství. Jelikož se v této práci nezabývám žádným specifickým tématem, ale zahraničními zprávami obecně, vypustila jsem z komparace kritérium rozmanitosti vojenských témat.

Místo tohoto aspektu jsem ale na základě další odborné práce přidala druhý faktor pozitivně předurčující rozmanitost: jedinečnost obsahu. Ten jsem doplnila na základě příspěvku Jeongsub Lima vydaného při příležitosti ročního setkání Mezinárodní komunikační asociace.⁷⁴ V něm studoval konvergenci online médií a na základě výzkumu došel k závěru, že jedinečnost obsahu a zpravodajské hodnoty pozitivně určují rozmanitost online zpravodajství. Protože zkoumat navíc zpravodajské hodnoty jednotlivých zpráv by vyžadovalo více prostoru než dovoluje tato bakalářská práce, rozhodla jsem se věnovat plně jedinečnosti obsahu a přidat toto kritérium mezi ta, která pozitivně předurčují rozmanitost, a tím pádem zvyšují samotnou kvalitu zpravodajství. Jak je zmíněno v teoretické části práce, unikátnost obsahu nemůže být nikdy stoprocentní, neboť to by znamenalo, že dotyčné médium vynechává

⁷³ CHOI, Jihyang. Diversity in Foreign News in US Newspapers Before and After the Invasion of Iraq. *International Communication Gazette* [online]. 2009, 71, 525, [cit. 2011-04-18]. Dostupný z WWW: <<http://gaz.sagepub.com/content/71/6/525>>.

⁷⁴ LIM, Jeongsub. *Convergence and Diversity of Online News*. [s.l.], 2009. 35 s. Paper. Austin Peay State University.

všechny zprávy o kterých píše konkurence, tedy i ty, jež jsou zpravodajsky významné a mělo by se o nich alespoň zmínit, aby byl čtenář informován.

2.2.1 Rozmanitost zdrojů

Choi rozdělila na základě vlastního úsudku zdroje do sedmi kategorií. Já jsem si její výzkum poupravila a všechny zdroje rozdělila do kategorií devíti, neboť mi to přišlo adekvátnější. Konkrétně je dělím na mezinárodní organizace, soukromé subjekty a firmy, veškeré instituce, experty, odborné průzkumy a analýzy, zahraniční představitelé, zahraniční agentury, jiná média, ČTK a jiné zdroje. Mezi mezinárodní organizace řadím jak vládní, tak nevládní organizace a její představitele. Pod kategorií soukromé subjekty spadají jak právnické osoby, tak i výpovědi jednotlivců. Institucemi jsou myšleny především veřejné instituce: hasiči, policie apod., ale do této kategorie také spadají například soudy. Pod experty řadím vysokoškolské zdroje, dále různá dotazníková šetření, práce publikované v odborných časopisech apod. Za zahraniční představitele považuji jak vládu, prezidenta atd., ale i například opozici v dané zemi, stejně tak jednotlivé poslance. Zahraniční zpravodajské agentury jsem oddělila zvlášť od České tiskové kanceláře, neboť jsem tím chtěla zjistit míru přebírání zpráv od zahraničních agentur. Mezi jiné zdroje jsem zařadila cokoli mimo další kategorie, například i výroky domácích představitelů.

Počítala jsem přitom každý zdroj zvlášť, čili pakliže článek citoval dva rozdílné zahraniční představitele, případně tři, započítala jsem je jako tři osoby, nikoli jako jednu. Stejně tak, když v článku byly přejaty informace celkem ze dvou různých zahraničních médií a navíc dvou tiskových agentur, počítala jsem každou zvlášť. Jako zdroj jsem považovala veškeré výše uvedené subjekty, na základě jejichž vyjádření či zpráv se čtenář dozvěděl novou informaci související s tématem daného článku a která byla ve zprávě explicitně citována. Nerozlišovala jsem přitom mezi primárním zdrojem, to znamená tím, jenž poskytl informace důležité pro konkrétní zprávu, a sekundárním zdrojem, tedy tím, od kterého skutečně médium informace získalo.

Na základě znalosti běžné praxe ovšem předpokládám, že česká média, ani mnou analyzovaná, nezískávají vyjádření např. od zahraničních představitelů přímo, ale z valné většiny zprostředkovaně skrz tiskové agentury či jiná média. Jinak řečeno, zahraniční představitelé jsou primárním zdrojem, tiskové agentury sekundárním zdrojem. Pokud jde o zahraniční zpravodajství, obecně vzato média čerpají převážně ze sekundárních zdrojů, pakliže nemají v dané oblasti svého vlastního zpravodaje. To by

se teoreticky mělo projevit i na procentuálním rozdělení jednotlivých kategorií, kdy v součtu zahraniční agentury, ČTK a jiná média by měly dohromady tvořit zhruba okolo padesáti procent ze všech zdrojů. Tento předpoklad odvozují od výše uvedeného faktu, že pakliže je v článku citován zahraniční představitel, měl by u něho být uveden i primární zdroj, čili tisková agentura nebo jiné médium.

Když bylo sporné, zda zařadit konkrétní osobu či instituci mezi zdroje, rozhodovala jsem se na základě vlastního uvážení. Když se například v závěru článku objevila nějaká čistě doplňující veřejně známá informace, nepovažovala jsem ji za související s tématem a její zdroj jsem mezi zdroje zprávy nezapočítala. Abych předešla či alespoň omezila chyby při posuzování, prošla jsem všechny texty dvakrát.

Samostatně jsem také spočítala, kolik zdrojů připadá v průměru na jednu zprávu. Jak jsem uvedla výše, řídím se premisou, že čím více zdrojů, tím lépe pro kvalitu zpravodajství. Pakliže na jednu zprávu vychází 2,8 zdroje, jedná se o lepší situaci, než když na zprávu připadá pouze 2,3 zdroje v průměru.

2.2.2 Rozmanitost geografická

Svět jsem rozdělila do osmi různých lokací v závislosti na nábožensko-etnických a jiných faktorech. Severní Amerika, Latinská Amerika, subsaharská Afrika, severní Afrika + Blízký východ, Asie a Pacifik, Evropa/Evropská unie, Rusko/východní Evropa a Společenství nezávislých států, více regionů nebo jiné. Odlišila jsem se od Choi především ve vymezení zvláštního regionu subsaharská Afrika. Protože severní Afrika je blíže nábožensky příbuzná Blízkému východu, a v mezinárodních vztazích se mnohdy do tohoto regionu započítává, rozhodla jsem se ji tam také přiřadit. Pakliže jsem váhala s umístěním konkrétní země do určitého regionu, zvážila jsem především nábožensko-etnické hledisko a dle toho jsem ji začlenila. Např. Mexiko jsem zařadila do Latinské Ameriky, Afghánistán do Blízkého východu atd. Pokud se zpráva týkala více regionů, zařadila jsem ji do kategorie 'jiné'. Například mezinárodní konference nebo zpráva týkající se tzv. prasečí chřipky v celém světě spadá do této kategorie. Stejně tak jsem do této sekce umístila i zprávy o vesmíru, jež geograficky spadaly zcela mimo jakékoli územní vymezení.

2.2.3 Rozmanitost témat

Každému článku jsem určila, jakým tématem se především zabývá. V případech, kdy zpráva v sobě obsahovala více hlavních témat najednou, bylo určující to, které převažovalo. Dělení témat jsem zcela převzala od autorky, která pro změnu čerpala od Weaver a kol.⁷⁵ Témata dělím proto na následující: politika, ekonomika a finanční zprávy celkově, vojenské zprávy, sociální a zdravotní, katastrofy a nehody, mezinárodní spolupráce a pomoc, krimi a právníké záležitosti. Do předposlední kategorie spadají zprávy s tematikou ekologie nebo kultury, náboženství, osobností a zemědělství. Nakonec zcela samostatnou kategorii mají zprávy jiné, které nelze do žádné tematické kategorie zařadit. Může se jednat například o články týkající se různých zajímavostí a kuriozit.

Rozdělení na zrovna tyto sekce jsem zvolila, ačkoli si jsem vědoma, že se nejedná o úplně nejlepší způsob třídění. Především totiž nepostihuje všechna témata, veškeré kuriozity spadají do kategorie 'jiné'. Mnohdy také bylo určení hlavního tématu zprávy obtížné. Jako příklad mohu uvést články týkající se teroristických útoků na Blízkém východě a odvetných vojenských akcí mezinárodního společenství. V tomto případě se jedná spíše o vojenské nebo krimi téma? Opět jsem rozhodovala na základě převažujícího tématu ve zprávě. Vždy jsem u každého článku určila, jaké je jeho hlavní téma, a dle toho ho zařadila do příslušné kategorie. Veškeré teroristické činy jsem například přidala mezi kriminální zprávy. Další problém nastal především se sekci mezinárodní spolupráce a pomoci, zde jsem se rozhodla zahrnout jak různé mezinárodní konference a ujednání, ale také zprávy s humanitární či rozvojovou tematikou. Obdobně do sekce katastrof a nehod lze započíst širokou škálu zpráv, spadají sem jak záplavy v Austrálii, tak též i nehoda vrtulníku. Jak je vidět, tematické dělení článků je spornější a méně jednoznačně určené, než tomu je např. u geografické lokace. Přesto jsem se rozhodla ho do analýzy zahrnout, neboť i přes tyto nedostatky by mohly z analýzy vyplynout zajímavá zjištění o tom, jakým tématům se média věnují či naopak nevěnují.

2.2.4 Míra rozmanitosti

U všech tří výše uvedených faktorů jsem vždy počítala míru rozmanitosti pomocí ekonomického indexu zvaného Herfindahlův, někdy také pojmenovaného

⁷⁵ WEAVER, D.H., et al. The News of the World in Four Major Wire Services'. *Foreign News in the Media: International Reporting in 29 Countries*. UNESCO Reports and Papers on Mass Communication. 1985, No. 29, s. 81–95 .

Herfindahl-Hirschmanův index. Tento způsob měření míry rozmanitosti jsem převzala od Choi, která ovšem není jediná, kdo ho v mediálních studiích užívá. Jedná se primárně o ekonomický index, kterým lze vypočítat míru monopolizace trhu, nebo-li míru koncentrace v odvětví. Měří se jako součet čtverců procentuálních podílů akcií na trhu a používá ho v hojné míře především americká Federální obchodní komise jakožto antitrustovou kontrolu.

V mediálních pracích se nevyskytuje příliš často, pokud přeci jen ano, tak ve valné většině ve studiích zabývajících se mediálním průmyslem a jeho koncentrací. Jednou z takovýchto studií je odborná práce L. Geogre⁷⁶, případně práce Benjamin J. Batese zabývající televizním trhem.⁷⁷ Nicméně, například Gerhards a Schäfer⁷⁸ pomocí tohoto indexu vypočítali koncentraci výskytu jednotlivých aktérů objevujících se v tištěném a online zpravodajství ve Spojených státech amerických a Německu. Čili pro obdobný výzkum jako Choi a já. Pro vyjádření míry rozmanitosti ho používá ve své knize také M. Einstein.⁷⁹ Celou publikaci věnuje rozmanitosti a pomocí Herfindahlova indexu počítá míru rozmanitosti programové skladby amerických médií v druhé polovině 20. století. K obdobným výzkumům zabývajícím se programovou strukturou ho aplikovali i jiní autoři; pro průzkum míry programové různorodosti japonských médií G. Oba⁸⁰ nebo Jihokorejka Sora Park.⁸¹

Ačkoli si jsem vědoma toho, že se nejedná zrovna o úplně běžnou metodu měření v mediálních studiích, spíše značně okrajovou a v našich končinách navíc málo známou, zaujala mne a jevila se mi po prostudování výše uvedených prací nejideálnější pro zjištění míry rozmanitosti.

Samotný tento index může nabývat hodnot od 0 do 10 000, přičemž čím větší číslo, tím větší existuje monopolizace trhu, nebo-li tím větší je míra koncentrace zkoumané oblasti. Co se týká extrémů, hodnota indexu 10 000 znamená, že existuje

⁷⁶ Např.: GEORGE, Lisa. *What's Fit To Print: : The Effect Of Ownership Concentration On Product Variety In Daily Newspaper Markets*. [s.l.], 2001. 41 s. Paper. Michigan State University nebo

⁷⁷ BATES, Benjamin J. *Concentration in Local Television Markets*. [s.l.], 1993. 15 s. Paper presented at the Association for Education in Journalism and Mass Communication annual convention. University of Tennessee.

⁷⁸ GERHARDS, Jürgen; S. SCHÄFER, Mike. Is the internet a better public sphere? : Comparing old and new media in the USA and Germany. *New Media Society* [online]. 19 January 2010, 12, 1, [cit. 2011-05-04]. Dostupný z WWW: <<http://nms.sagepub.com/content/12/1/143>>.

⁷⁹ EINSTEIN, Mara. *Media diversity: economics, ownership, and the FCC*. [s.l.] : Routledge, 2007. 264 s.

⁸⁰ OBA, Goro. A case study of Program-type Diversity in Japanese Evening Television. *Keio Communication Review*. 2006, No. 26, s. 101-121. Dostupný také z WWW: <<http://www.mediacom.keio.ac.jp/publication/pdf2004/review26/7.pdf>>.

⁸¹ PARK, Sora. Competition's Effects on Programming Diversity of Different Program Types. *The International Journal on Media Management*. 2005, 7, No. 26, s. 35-54.

pouze jedna firma či jeden subjekt, která ovládá svými akciemi celý trh. Americké ministerstvo spravedlnosti rozlišuje tři fáze: index od 0 do 1000 vypovídá o tom, že trh je velice diversifikovaný, 1000-1800 představuje mírně koncentrovaný trh a přes 1800 velmi koncentrovaný trh.⁸²

Pokud použijeme Herfindahlův index na měření rozmanitosti, větší číslo znamená větší soustředění na jednu kategorii, naopak malé číslo odkazuje na skutečnost, že jednotlivé kategorie jsou vhodně rozprostřeny a lze hovořit o veliké rozmanitosti. Pro potřeby této práce je výše uvedený číselný rozptyl pouze orientační, neboť hodnota indexu se také odvíjí od počtu zkoumaných kategorií. Například pakliže existuje deset subjektů na trhu, nebo v našem případě deset kategorií, minimální dosažitelná hodnota Herfindahlova indexu by mohla být 1000 bodů. V případě kategorií devíti jde o číslo 1111,11. U kategorií pěti je to již 2000, což by dle výše uvedeného dělení Amerického ministerstva spravedlnosti značilo, že jde o velkou koncentraci.

Jelikož v práci využívám Herfindahlův index pro porovnávání jednotlivých zkoumaných médií, není pro tuto práci podstatné, že s menším počtem kategorií roste hodnota indexu. Důležité pro tuto komparaci je, že bez ohledu na množství zkoumaných subjektů pokaždé platí, že nejmenší hodnota indexu znamená největší diversifikaci. Snažím se určit, které ze zkoumaných médií je nejvíce co do zdrojů, geografie a témat rozmanité, nikoli jestli je zpravodajství konkrétního portálu rozmanité dostatečně. Mohu tedy Herfindahlův index pro tuto práci použít. Pro kalkulaci indexu jsem upotřebila webovou aplikaci na stránce Andrew China, profesora na Univerzitě v Severní Karolíně.⁸³

2.2.5 Unikátnost obsahu

Nejprve jsem určila, které zprávy jsou tematicky úplně odlišné od článků konkurence. Dále jsem spočítala celkové množství zpráv, které dané médium přineslo během jednoho dne. Tímto číslem jsem vydělila počet odlišných článků, což ve výsledku přineslo index v rozmezí od 0 do 1 vypovídající o unikátnosti obsahu daného média. Čím více se číslo blížilo jedničce, tím unikátnější zprávy ono periodikum přineslo. Například pokud počet zpráv celkem činil 13, z toho unikátních 7, pak celkový index unikátnosti vyšel 0,54. V potaz jsem brala i situaci, kdy některé médium přineslo

⁸² *Herfindahl-Hirschman Index Definition* : Investopedia [online]. 2011 [cit. 2011-05-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.investopedia.com/terms/h/hhi.asp>>.

⁸³ CHIN, Andrew. *Calculator* [online]. 2001 [cit. 2011-05-02]. Herfindahl-Hirschman Index (HHI) . Dostupné z WWW: <<http://unclaw.com/chin/teaching/antitrust/herfindahl.htm>>.

zprávu třeba až s dvoudenním zpožděním; v takovém případě samozřejmě nebyl článek započítán jako unikátní.

2.3 Časové vymezení

Pokud jde o časový rámec, kterým jsem se zabývala, vymezila jsem si pro rozbor články publikované ve dvou celých týdnech roku 2009. Týdnem se rozumí pondělí až neděle včetně. Konkrétně se jednalo o 1. týden z 2. měsíce v 1. čtvrtletí, čili první týden z února 2009 (2.-8. února 2009) a 4. týden z 2. měsíce ve 4. čtvrtletí, tedy 4. týden z listopadu (23.-29.11.2009).

2.3.1 Rekapitulace zahraničních událostí

Pro ilustraci nyní jen uvedu nejdůležitější světové události, které se staly ve sledovaných týdnech dle časopisu *Mezinárodní politika*.⁸⁴ 2. února byl zvolen novým předsedou Africké unie libyjský vůdce Kaddáfí. 3. února Írán vypustil na oběžnou dráhu první satelit domácí výroby. 6. února byla v Mnichově zahájena bezpečnostní konference. Řešila se zde výstavba protiraketových základen v Polsku a České republice. 6. února se Kaddáfí zastal somálských pirátů. Stejný den navštívila delegace Evropské unie Rusko. 8. února prohlásil afghánský prezident Karzáí, že členové Talibanu, kteří neměli styky s organizací al-Kaidá, by měli mít možnost vrátit se do Afghánistánu.

Hlavní zahraniční události v listopadu přiblížila *Mezinárodní politika* následovně⁸⁵: 23. listopadu vyzkoušela indická armáda raketu středního doletu, která může nést jadernou nálož. 24. listopadu Írán uvedl, že je připraven vyvést svůj málo obohacený uran do zahraničí, ovšem jen výměnou za palivo pro jaderný reaktor. 25. listopadu Evropský parlament schválil zvýšení svých členů v důsledku Lisabonské smlouvy. Tentýž den Generální tajemník OSN Pan Ki-mun zahájil kampaň proti násilí na ženách. V Belgii se vrátil do čela vlády Yves Leterme. 26. listopadu Čína oznámila, že hodlá výrazně snížit emise oxidu uhličitého. 27. listopadu podepsali Rusko, Kazachstán a Bělorusko vytvoření nové celní unie. 29. listopadu íránská vláda schválila výstavbu deseti nových zařízení na obohacování uranu. Stejný den se by ve Švýcarsku

⁸⁴ Světozor. *Mezinárodní politika* [online]. 2009, 33, 3, [cit. 2011-05-20]. Dostupný z WWW: <http://www.iir.cz/upload/MP/MPArchive/2009/MP03_09_LoRe.pdf>.

⁸⁵ Světozor. *Mezinárodní politika* [online]. 2009, 34, 1, [cit. 2011-05-20]. Dostupný z WWW: <http://www.iir.cz/upload/MP/MPArchive/2010/MP01_10.pdf>.

na základě referenda ustanoven zákaz výstavby nových minaretů. Na Slovensku se konalo druhé kolo krajských voleb.

2.4 Výběr analyzovaného vzorku

Na internetu lze nalézt mnoho česky psaných internetových médií, pro analýzu a komparaci jsem si zvolila tři nejnavštěvovanější z nich; Novinky, Aktuálně a iDnes a jejich zahraniční zpravodajství.

Zpravodajský portál Novinky.cz, konkrétně jeho rubriku s názvem Zahraniční, jsem si vybrala ke komparaci, neboť se dle veřejně přístupné zprávy projektu NetMonitor z ledna 2009 jednalo o zdaleka nejčtenější český zpravodajský server.⁸⁶ V tomto měsíci tento webový portál, konkrétně rubriku Zpravodajství, navštívilo 2 608 148 unikátních uživatelů. Dalším důležitým aspektem byla skutečnost, že Novinky mají přehledný archiv, v němž se dá snadno hledat podle data, čili jsem se i zpětně mohla dostat na požadovaný článek.

Za další zpravodajský portál jsem zvolila iDnes, rubriku Zahraniční. Ten se v žebříčku návštěvnosti NetMonitoru umístil na druhém místě s 1 201 853 RU Total v měsíci lednu 2009.⁸⁷ Listování archivem iDnes se ukázalo být poněkud složitější, protože na rozdíl od Aktuálně není možné vyhledat konkrétní datum a všechny zprávy z daného dne. Přepsáním URL adresy se lze ale dostat až na požadované články.

Do třetice zpravodajství portálu Centrum.cz – Aktuálně, v lednu 2009 RU total 876 993 unikátních uživatelů.⁸⁸ Hledání v archivu je v současné době omezené pouze na zprávy rok staré. Nicméně, když jsem shromažďovala informace, bylo umožněno listování obdobně jako na Novinkách pomocí kalendáře, nebyl proto problém se ke zkoumaným článkům dostat.

Coby jednotku analýzy jsem si stanovila jeden zpravodajský článek. Pokud jde o určení toho, jaké zprávy jsem zařadila do komparace, rozhodovala jsem se v první řadě na základě zařazení do rubriky zahraničního zpravodajství. Jako druhé kritérium akceptace zprávy do rozboru jsem stanovila skutečnost, pakliže se zpráva odehrává v zahraničí. Zahrnula jsem proto např. i články týkající se služební cesty českého prezidenta Václava Klause nebo nominaci Štafana Füleho na post eurokomisaře.

⁸⁶ *Sdružení pro internetovou reklamu* [online]. leden 2009 [cit. 2011-05-02]. NetMonitor. Dostupné z WWW:<http://www.netmonitor.cz/sites/default/files/vvnetmon/2009_01_netmonitor_offline_report.pdf>.

⁸⁷ Ibid.

⁸⁸ Ibid.

Protože jsem se věnovala pouze textovému zpravodajství, když se např. v Aktuálně v sekci Zahraničí objevil obrazový archiv bez textu, tak jsem ho rozboru nezahrnula.

Jelikož jsem analyzovala zahraniční zpravodajství online médií převzaté z archivu, použila jsem coby rozebíraný text vždy finální verzi článku. Je možné, že v průběhu dne, kdy zpráva vyšla, byla několikrát aktualizována a její obsah se měnil, neboť to technologie internetu umožňuje. Na toto jsem nemohla brát zřetel, protože původní varianta zprávy nebyla již při sbírání dat k analýze k dispozici. Co se týká obrázků, do analýzy jsem je nezahrnula a nikterak se jimi nezabývala.

2.5 Rozmanitost zdrojů – únor 2009

2.5.1 Novinky

Dříve než se dostanu k rozmanitosti zdrojů, procentům a Herfindahlovu indexu, zrekapituluji počty článků v sekci Zahraniční a použitých zdrojů v jednotlivých dnech. Celkem během týdne Novinky přinesly 109 zpráv a v nich použily plných 272 různých zdrojů. Na zprávu připadá průměrně 2,5 zdroje. V jednotlivých dnech se čísla odlišují: 2. února otisknuly Novinky celkem 19 zahraničních zpráv se 44 zdroji, tedy 2,3 zdroje na článek. 3. února 16 zpráv s 53 zdroji, což znamená 3,3 zdroje na článek; 4. února 18 zpráv a 44 zdrojů, což dělá v průměru 2,4 zdroje na článek. 5. února pak plných 22 zpráv s ovšem pouhými 45 zdroji. To představuje přesně 2 zdroje na jeden článek. Následující den 6. února celkový počet zpráv činil 16 s dohromady 34 zdroji, což je 2,1 zdroje na článek; 7. února celkem 11 zpráv s 30 zdroji, průměrně tedy 2,7 zdroje v jednom článku. A nakonec v neděli 8. února bylo otištěno pouze 7 zpráv s 22 zdroji. Na jednu zprávu připadá tedy 3,14 zdroje.

Nyní přistoupím k Herfindahlovu indexu. Ten pro Novinky za celý týden činí 1758,49 bodu. K tomuto číslu se později vrátím v souvislosti se srovnáním s ostatními sledovanými médii. Pakliže vezmeme v potaz, že máme 9 kategorií zpravodajských zdrojů, nejnižší možný dosažitelný index činí 1111,11 bodů. V takovémto případě lze konstatovat, že v případě celotýdenního indexu Novinek se jedná o středně koncentrované zdroje. Jinak je tomu, pakliže se podíváme na jednotlivé dny. Minimální hodnota činí 1466,94 v pondělí, naopak maximální hodnota 3016,53 v pátek. Ze samotných těchto čísel toho příliš mnoho zjistit nejde, nicméně když se podíváme na procentuální podíl jednotlivých typů zdrojů, zjistíme, co tyto enormní výkyvy

způsobuje. Jde především o využívání jiných médií, kdy například v neděli informace převzaté z nich tvořily plných 50 procent ze všech zdrojů.

Nejedná se o jediné číslo, jež by bylo takto vysoké. Obecně lze konstatovat, že ve všech dnech v týdnu nejvyšší procentuální podíl ze zdrojů měla jiná média, podíl nikdy neklesl pod 20 procent. Procento za celý týden činilo 30,5. Jednoznačně nejvyužívanějším zahraničním médiem se stalo britské BBC, které se coby zdroj vyskytovalo ve 23 článcích. S velkým odstupem následovala americká televizní stanice CNN. Ta byla použita ve 13-ti zprávách. Další média nebyla již citována v tolika zprávách; více než jednou novináři převzali informace z německého Der Spiegelu (4), izraelského Haarecu (3), dále amerických The New York Times (2), slovenské Markízy (2), britských The Times (3), ruského Kommersantu (3), australského Herald Sunu (2) a katarské Al Džazíry (2). Nelze si nevšimnout, že krom ruského Kommersantu a německého Der Spiegelu hlavním jazykem vyskytujících se médií je angličtina. A dokonce i německý Der Spiegel nabízí anglickou jazykovou mutaci.

Zajímavé je se také podívat na agenturní zpravodajství. Samotná agentura ČTK měla podíl 13,97 za celý týden. Vyskytovala se v 38 článcích. Zahraniční agentury celkově tvořily 14,71 procenta zdrojů za celý týden, přičemž nejvyužívanější představovaly německá DPA s osmi výskyty, dále AFP se sedmi a AP s pěti. Reuters a RIA Novosti byly citovány každá ve čtyřech zprávách. Interfax, Ansa, Itar-Tass ve zprávách dvou. Pakliže bychom sečetli týdenní podíl ČTK a zahraničních zpravodajských agentur, dostali bychom se k číslu 28,68 procent, což je údaj téměř na stejné úrovni jako podíl zahraničních médií. Připomenu jenom, že na webových stránkách Novinky v copyrightu uvádějí u agentur pouze ČTK, DPA a Reuters. Dá se z toho usuzovat, že ostatní agentury nejspíše citovali na základě jejich dřívějšího výskytu v jiném médiu či agentuře. Je to názorná ukázka toho, jak média či agentury od sebe přebírají zpravodajství.

2.5.2 Aktuálně

Co do celkového počtu článků Aktuálně dopadlo hůře než Novinky. Aktuálně přineslo pouze 52 zpráv v sekci Zahraničí. Nicméně, když se podíváme na množství zdrojů, vyjde nám, že se 149 zdroji během celého týdne jich vychází na jednu zprávu přesně 2,87. Během týdne jsou patrné značné výkyvy v množství zpráv. Nejvíce, konkrétně 12, jich přineslo Aktuálně ve středu 4. února a též v pátek 6. února. Naproti tomu v neděli uveřejnilo Aktuálně zprávy pouze tři. I počty zdrojů na článek v průběhu

dnů se odlišují, pokud jde o sobotní vysoké průměrné číslo 4,25, je způsobeno tím, že v člancích je citováno vysoké množství zahraničních představitelů.

Herfindahlův index za celý týden činil 1728,30 bodu, jedná se v tomto případě o středně koncentrované množství zdrojů. Nejvyšší hodnoty dosáhl tento index v úterý 3. února, kdy byl až 3609,49 bodu a nejmenší hodnoty v pondělí 2. února; 1764,71 bodu. Je zajímavé si všimnout, jak v jednotlivých dnech jeho hodnoty dosahovaly vždy výše než je hodnota indexu za celý týden. Z toho je patrné, že ve dnech v týdnu byla koncentrace zdrojů podstatně vyšší než jejich rozložení během týdne celého.

Podíváme-li se opět na procenta, je na první pohled patrné, že Aktuálně tolik nevyužívalo ČTK. Jako zdroj byla Česká tisková kancelář uvedena pouze v pěti člancích za týden a činila tím pádem pouze 3,35 procenta ze všech zdrojů. Nejvíce frekventovaným zdrojem se pak naopak stali zahraniční představitelé, za týden 27,5 procenta. Druhý nejvyužívanější představovala zahraniční média s 22,15 procenty. Zahraniční agentury získaly 16,11 procenta. Při bližším zkoumání lze zjistit, že zdaleka nejvyužívanějším zdrojem informací, co se týká médií nebo agentur, se stala agentura Reuters s deseti výskyty. Jako druhá následovala agentura Associated Press s osmi citacemi, přičemž ale je nutné si zase uvědomit, že Aktuálně na své hlavní stránce ji neuvádí mezi partnery. Spíše než z ČTK čerpá Aktuálně ze zahraničních agentur. Z dalších médií či agentur se vícekrát v člancích odkazovalo již pouze na britské BBC, odkud bylo čerpáno čtyřikrát, dále také na The Guardian, ten se objevil třikrát. Více než jednou pak citovali novináři pouze CNN, konkrétně dvakrát.

2.5.3 iDnes

Server iDnes během týdne uveřejnil celkem 98 zpráv s dohromady 244 zdroji. To znamená, že na jednu zprávu připadá v průměru 2,49 zdroje. Kromě neděle si iDnes drželo neustále množství článků v sekci Zahraniční denně nad deset. Co se týká zdrojů, pohybuje se jejich množství zhruba mezi 2,21 až 2,94 na jeden článek.

Herfindahlův index kolísá v relativně širokém rozmezí od 1428,57 ve čtvrtek 5. února, až po 2237,25 ve středu 4. února. Průměrně za týden vyšel index na 1430,4 bodu, tedy relativně nízký, a ukazuje na relativně vysokou diversitu zdrojů. Ty by měly v tomto případě být rovnoměrně rozptýleny mezi všechny kategorie. Jestli tomu tak skutečně je, lze vyčíst z procentuálního vyjádření.

Oproti předchozím zkoumaným médiím iDnes naprosto nejvíce využívala zpravodajské služby ČTK. Během celého týdne činila tato zpravodajská agentura 20,9

procent ze všech zdrojů. Následována byla s 17,21 procenty zahraničními představiteli, dále jinými médii s 15,57 procenty. Zahraniční agentury a též i instituce získaly obě dvě nad deset procent. Jde o relativně rovnoměrné rozložení všech zdrojů, čili nízká hodnota Herfindahlova indexu je opodstatněná. V jednotlivých dnech týdne se situace odlišovala. ČTK se každý den pohybovala zhruba kolem oněch 20 procent, nicméně například zahraniční představitelé kolísali mezi necelými čtyřmi až 35 procenty. Asi nejméně využívalo iDnes coby zdroj mezinárodní organizace a její představitele, ty v týdenním souhrnu činily pouze 3,69 procenta.

Krom již zmiňované České tiskové kanceláře využívalo iDnes relativně často také informace ze zahraniční tiskové agentury Reuters. Celkem od ní převzalo údaje do 21 článků. Z jiných tiskových agentur za zmínku stojí pouze AP a AFP, které citoval iDnes obě dvě čtyřikrát. AFP přitom není na serveru iDnes uvedená mezi dodavateli zpravodajství. Pokud jde o jiná média, krom CNN, jež se objevilo pětkrát, a Der Spiegelu – ten třikrát, nevyužívali novináři iDnes jiná média jako zdroj více než jednou ve sledovaném týdnu.

2.6 Rozmanitost geografická – únor 2009

2.6.1 Novinky

Analýza ukázala, že v geografickém rozložení zpráv na Novinkách existuje značná nesouměrnost. Herfindahlův index vyšel 1775,10, přičemž nejmenší možná dosažitelná hodnota by bývala byla 1250. Téměř jedna třetina všech zpráv se týkala Evropy. Na druhé straně o Latinské Americe za celý týden Novinky uveřejnily pouze 4 zprávy, což ve finále činilo pouhých 3,7 procent. Stejně tak pozornost nebyla příliš směřována na subsaharskou Afriku, kterou se zabývalo jen něco málo přes pět procent zpráv z celého týdne. U deseti článků nešlo určit konkrétní region, ať již šlo o zprávy týkající se vesmíru anebo například Antarktidy.

2.6.2 Aktuálně

V geografické rozmanitosti Aktuálně dopadlo ještě hůře než Novinky. Herfindahlův index dosáhl hodnoty až přes 2100, což znamená, že geografická diversita nebyla zachována. Přes padesát procent v souhrnu totiž mají pouhé dvě lokace; opět největší počet zpráv se týkal evropského kontinentu – plná 36,5 procenta. Následně Blízkému východu se věnovalo necelých dvacet procent zpráv. Nejméně opět obdržela

Latinská Amerika s pouhými méně než 4 procenty, případně jiný či více regionů. Tato kategorie dosáhla také stejných 3,84 procent. Jen o chloupek lépe dopadla subsaharská Afrika, jež měla 5,8 procent. Rozdíl oproti Latinské Americe je ovšem způsobem pouhým jedním článkem navíc.

2.6.3 iDnes

Ani třetí porovnávaný zpravodajský portál iDnes nedopadl nikterak úplně jinak. Největší počet článků se též týkal Evropy, 28 procent. Jako druhá se umístila tentokrát Severní Amerika s 19 procenty, následována Blízkým východem s procenty 16. Pouhá jedna zpráva za celý týden se zabývala Latinskou Amerikou, v procentuálním vyjádření též něco málo přes jedno procento. Herfindahlův index pak vyšel za celý týden 1799,25 bodu.

2.7 Rozmanitost tematická – únor 2009

2.7.1 Novinky

Herfindahlův index pro tematickou rozmanitost Novinkám vyšel za celý týden 1623,6. Nutno vzít v potaz skutečnost, že nejmenší dosažitelné číslo při devíti kategoriích by mohlo být 1111,11. Nejvíce zpráv se tematicky dotýkalo kriminality a právních záležitostí, téměř 25 procent. Do této kategorie spadají zprávy od atentátů, přes zhářství, po vraždy. Dalo by se říci, že se jedná o veskrze negativní informace. Druhým nejvíce publikovaným tématem byly záležitosti vojenské, kterými se zabývalo přes 22 procent článků z celého týdne. Naopak jasně patrný je nedostatek mezinárodních, humanitárních a podobných témat. Za celý týden Novinky otiskly pouze 3 zprávy s touto tematikou, což znamenalo 2,7 procenta. Jedna zpráva více během týdne se týkala ekonomických a finančních záležitostí, celkem 4, tedy 3,7 procenta.

2.7.2 Aktuálně

Aktuálně na tom ve sledovaném týdnu s geografickou rozmanitostí bylo o něco lépe, Herfindahlův index dosáhl hodnoty 1451,61. Největší podíl z celkového počtu zpráv získaly tentokrát články s politickou tematikou. Celá jedna čtvrtina zpráv z celého týdne, což představuje 25 procent, se věnovala právě politice. V těsném závěsu s pouhou jednou zprávou méně se umístily zprávy vojenské – v procentuálním vyjádření obdržely lehce přes 23 procent. Na pomyslné bronzové příčce skončily zprávy

s kriminální a právní tematikou, získaly 17,3 procenta. Pouhopouhý jeden článek z celého týdne se zabýval zdravotní či sociální tematikou, převedeno na procenta získala tato kategorie 1,92 procent. Dva články, nebo tedy 3,84 procent, se zabývaly ekonomickou problematikou.

2.7.3 iDnes

Co týká tematické rozmanitosti zpráv portálu iDnes ve sledovaném únorovém týdnu, Herfindahlův index činil 1530,6 bodu. Jde o zhruba středně velkou koncentraci témat. Přes 20 procent zpráv se věnovalo kriminálním a právníkům tématům, následovaly katastrofy a nehody s 18 procenty a stejným podílem vojenské záležitosti. Na druhé straně ovšem server iDnes za celý týden neuveřejnil ani jedinou zprávu o ekonomických záležitostech. Málo procent obdržela též kategorie sociálních a zdravotních témat, získala za celý týden pouze přes tři procenta. iDnes se zabýval málo i politikou, za celý týden přinesl o ní tento server jenom pět zpráv, které v procentuálním počtu činily lehce přes pět procent.

2.8 Unikátnost obsahu – únor 2009

Největší procento jedinečných zpráv během celého týdne otiskly Novinky. Téměř půlka z celkového počtu 109 se dá považovat za tematicky jedinečnou. Následuje Aktuálně se 40 procenty a iDnes s 39 procenty. Jedná se o relativně velká čísla, z nichž je patrné, že se média snaží přinést originální zprávy a zaujmout tak co nejvíce čtenářů.

Pokud došlo k tematické shodě, skoro vždy se shodovala pouze dvě média, jenom ve čtrnácti případech o události informovala všechna tři. Jednalo se o články týkající se následujících témat: sněhová kalamita v Francii a Velké Británii, tato zpráva se objevila dvakrát během týdne, dále sebevražedný atentátník v Afghánistánu, Kaddáfí předsedou Africké unie, vypuštění íránského satelitu, rezignace Obamova ministra zdravotnictví, zrušení americké základny v Kyrgystánu, také dvakrát během týdne, Obama a jaderné zbraně, problematika americké radarové základny v Brdech, problémy s biskupem neuznávajícím holocaust, nacistický „Doktor Smrt“, propuštění tankeru somálskými piráty, propuštění jaderného fyzika v Pákistánu, boj o euthanasii ženy v Itálii a prodloužení smlouvy Evropské unie se Švýcarskem.

2.9 Rozmanitost zdrojů – listopad 2009

2.9.1 Novinky

Během listopadového týdne Novinky přinesly v rubrice Zahraniční 103 článků s celkem 307 zdroji. Oproti týdnu v únoru na jednu zprávu připadá více zdrojů. V průměru 2,98 zdroje na jednu zprávu. V jednotlivých dnech se počty článků pohybují mezi 12-ti a 20-ti, s výjimkou soboty, kdy Novinky uveřejnily pouze pět článků týkajících se zahraničních událostí. Jednotlivé počty zdrojů se během týdne liší, nejméně jich vychází na jeden článek v pátek, kdy se jedná o 2,3 zdroje v průměru na zprávu. V únoru celotýdenní průměrné číslo vyšlo 2,5 zdroje, což znamená, že nyní téměř každý den použily Novinky více zdrojů než v únoru. Největší množství zdrojů z tohoto listopadového týdne připadá na článek v úterý, kdy průměrně bylo použito 3,63 zdroje.

Herfindahlův index pro rozmanitost zdrojů vyšel Novinkám 1457,95 bodu, což opět poukazuje na podstatně lepší výsledek než v únoru 2009, kdy hodnota indexu dosáhla 1758 bodu. Veškeré údaje se krom soboty pohybovaly mezi 1346 až 1821 body, tedy v nepříliš velikém rozpětí. Jediným dnem, který vybočoval, byla sobota, kde index dosáhl hodnoty až 2244,9, což znamená podstatně větší množství než ve zbytku týdne. Toto vysoké číslo je dáno tím, že v sobotu přes 35 procent zdrojů tvořily informace od zahraničních agentur. Jde o největší číslo z celého týdne.

Souhrnné výsledky za celý týden vypovídají o tom, že Novinky i v tomto týdnu nejvíce využívaly jiná média. Ta tvořila 20,52 procenta. Nicméně, v těsném závěsu následovaly zahraniční agentury a Česká tisková kancelář, oboje s 18,24 procenty. Opět, stejně jako v únoru, se nejvyužívanějším zdrojem stalo britské BBC – objevilo se coby zdroj ve 22 zprávách. Více citovaným médiem se poté stala pouze televizní stanice CNN, která se vyskytovala v šesti článcích a také The Washington Post, který ve čtyřech. Oproti únorovému týdnu jiná média nebyla zastoupena více než jednou. Co se týká zahraničních agentur, Reuters se objevila v 16-ti případech, AFP ve 14-ti a AP v 11-ti. V únoru nejvyužívanější agentura DPA se tentokrát vyskytovala pouze čtyřikrát. Dvakrát pak Novinky citovaly informace od agentury Itar-Tass.

2.9.2 Aktuálně

Oproti únoru, kdy Aktuálně uveřejnilo v sekci Zahraničí pouze 52 zpráv, si v listopadu polepšilo na zpráv 82. Pokud jde o množství zdrojů, naopak si pohoršilo. Na jeden článek tentokrát připadá pouze 2,48 zdroje. Toto číslo ovšem v průběhu celého týdne kolísá od dvou rovných v úterý, až po 4,17 zdroje v sobotu. Většinou se ale pohybuje pod číslo tři. Množství článků naopak je poměrně vyrovnané během celého týdne. Krom víkendu nespadne nikdy pod deset a maxima dosahuje v pondělí, úterý a pátek na počtu 14.

Index rozmanitosti zdrojů za celý týden činil 1543,6 bodu. Nejde o nikterak vysoké číslo, kdy si uvědomíme, že nejmenší dosažitelná hodnota by byla 1111,11. Jde též o nižší hodnotu než v únoru, kdy Herfindahlův index byl něco přes 1700. Hodnota indexu se během tohoto listopadového týdne pohybovala každý den výše než činil celotýdenní ukazatel. Nejmenšího čísla dosáhl v úterý, kdy bylo naměřeno 1581,63, nejvíce na druhou stranu v pátek, kdy přesáhl dokonce až 2100 bodu. Takto vysoká hodnota se objevila, neboť tento den citovalo Aktuálně až 35 procent informací od zahraničních představitelů. 25 procent připadlo na kategorii jiných médií. Ostatní kategorie ovšem tvořily každá pouze vždy pod deset procent, čili na první pohled je evidentní, že skutečně v pátek byly zdroje výrazně koncentrované pouze do dvou kategorií.

Obdobně jako v únoru, Aktuálně nejvíce citovalo ve svém zpravodajství jiná média. Tato kategorie činila 26,11 procent. Na zahraniční agentury připadlo 13,79 procenta a nejméně opět na Českou tiskovou kancelář, která tvořila pouhých 3,45 procent ze všech zdrojů. Vysokých hodnot krom agentur a jiných médií dosáhla též i sekce zahraničních představitelů – ti získali 17,73 procenta. Nejméně byly, krom ČTK, využívány jako zdroj mezinárodní organizace, které dosáhly jenom 3,94. procent. Pakliže se konkrétně podíváme na to, z jakých jiných médií a agentur Aktuálně získávalo podklady pro svoje zpravodajství, dojdeme k závěru, že opět nejvíce se vyskytujícím zdrojem byla agentura Reuters. Použita byla v 15-ti článcích. Jako druhá, v podstatně menším počtu, následuje AP – tu Aktuálně zmínilo v článcích pěti. Důležité je si uvědomit, že AP nepatří mezi ty agentury, jejichž zpravodajství má, na rozdíl od Reuters a ČTK, Aktuálně předplacené. Je zde vidět opět vliv intermediálního nastolování agendy. Mezi zahraničními médii se nejcitovanější stalo britské BBC, které bylo použito v deseti článcích. Třikrát byly převzaty informace z CNN a dvakrát

z následujících médií: Daily Telegraph, Bild a The Times. Jiná média nebyla vyžita více než jednou.

2.9.3 iDnes

iDnes uveřejnilo v rubrice Zahraniční v tento listopadový týden celkem 118 zpráv. Ve srovnání s únorovým týdnem o téměř dvacet více. Podstatně si polepšilo také pokud jde o množství zdrojů, kde v průměru na článek připadá 2,95 zdroje. Počet zdrojů na jeden článek se pohybuje během týdne od minima 2,06 v pátek, až po maximum v neděli, kdy na zprávu připadá dokonce necelých pět zdrojů. Je to dáno tím, že neděle je den, ve kterém iDnes uveřejnilo nejméně článků, sedm, ovšem zdrojů bylo v nich použito velké množství, 33. Když se podíváme, kolik zpráv přineslo iDnes v jednotlivých dnech týdne, uvidíme, že krom víkendu jich uveřejňovalo až kolem dvaceti. Jde oproti ostatním sledovaným médiím o největší hodnotu.

Také Herfindahlův index dopadl velice dobře. Jeho hodnota činila 1327,62 bodu. Ve všech dnech se sice pohyboval o něco výše, ale v relativně nevelkém rozmezí od 1263,7 bodu v pátek, až po 1717,17 bodu v neděli. Je vidět, že rozmanitost všech zdrojů je nízká jak v součtu celého týdne, tak i co se týká jednotlivých dnů. To si lze ověřit při pohledu na procenta jakých dosáhly jednotlivé kategorie zdrojů.

Při jejich bližším prozkoumání lze skutečně potvrdit, že iDnes využívalo opravdu zdrojů rozličných. Nejvíce procent připadá na sekci jiná média, konkrétně 17,53 procenta. S nevelkým odstupem následují soukromé osoby a firmy s 16,09 procenty. Podobně získaly i zahraniční agentury, jež činily 15,52 procent. Nad deset procent se vyšplhaly i kategorie institucí, zahraničních představitelů a Česká tisková kancelář. Krom mezinárodních organizací, expertů a sekce jiných zdrojů se všechny ostatní pohybovaly mezi deseti až dvaceti procenty, což vypovídá o tom, že skutečně bylo využíváno široké spektrum zdrojů.

Stejně jako v únoru iDnes přebíralo nejvíce informací od agentury Reuters, která se objevila ve 22 člancích. Z agentur následovala s 13-ti citacemi AP a poté AFP se sedmi výskyty. Německá DPA byla zmíněna ve dvou člancích stejně jako ruská Itar-Tass. Je podstatné si opět uvědomit, že externí dodavatelé zpravodajství iDnes jsou pouze Reuters, ČTK a AP, což znamená, že v případě ostatních agentur se nejednalo nejspíše o primární zdroj. Z jiných médií se se shodnými deseti zmínkami staly nejcitovanější BBC a též britský Daily Telegraph. Z CNN převzalo iDnes informace

do pěti článků. Od Guardianu ve dvou případech a ostatní média figurovala pouze maximálně jednou.

2.10 Rozmanitost geografická – listopad 2009

2.10.1 Novinky

Herfindahlův index pro geografickou rozmanitost Novinkám vyšel 1903,10 bodu. Znamená to, že tematicky v tomto sledovaném týdnu byly méně diversifikované než týdnem v únoru 2009, kdy index dosáhl hodnoty 1775 bodu. Klasicky nejvíce článků se týkalo regionu Evropa, které se věnovala více než jedna třetina všech zpráv. Jako druhá nejčastější se ukázala být Severní Amerika s výskytem téměř 15 procent. Jen v těsném závěsu ovšem následovaly regiony Asie a Blízkého východu, které oba dva obdržely 13,59 procent. Kromě Blízkého východu, který si polepšil, se jedná o velmi podobná čísla jako v únoru. Obdobně také nejméně frekventovanými regiony se staly Latinská Amerika se čtyřmi zprávami tvořícími 3,88 procenta a subsaharská Afrika s pěti zprávami, která v souhrnu představovala 4,85 procent ze všech zpráv.

2.10.2 Aktuálně

Aktuálně dosáhlo v geografické rozmanitosti téměř stejných výsledků jak v únoru, kdy Herfindahlův index byl až 2100 bodu. Nyní lehce klesl na 2031,52 bodu. Stabilně nejpočetnějším regionem i zde zůstává Evropa s 36,59 procenty. Jako druhý následuje Blízký východ s 13,41 procenty a též se stejným číslem kategorie více nebo jiných regionů. Třetí je Severní Amerika a Asie se shodnými 10,98 procenty. Je vidět, že geograficky se Aktuálně věnuje v porovnání s únorem stále stejným lokacím, neboť i v únoru byla první Evropa, dále Blízký východ a třetí Severní Amerika. Jediný značný posun se projevil v kategorii jiných nebo více regionů, která v únoru tvořila pouhých 3,8 procenta.

2.10.3 iDnes

U iDnes se hodnota Herfindahlova indexu také příliš nezměnila, stále se pohybovala okolo 1800 bodů, konkrétně nyní 1817,01 bodu. Evropa byla též nejpočetněji zastoupeným regionem s 27,97 procenty. Dalšími velmi frekventovanými regiony byly u iDnes Severní Amerika s 19,49 procenty a Asie s 17,8 procenty. Blízký

východ získal 13,56 procenta. Nejméně získaly Latinská Amerika s necelými dvěma procenty a subsaharská Afrika s 2,54 procenty.

2.11 Rozmanitost tematická – listopad 2009

2.11.1 Novinky

Herfindahlův index u pro tematickou rozmanitost měly Novinky opravdu vysoký, plných 2082,19 bodu. Nejmenší možný dosažitelný výsledek by byl 1111,11 bodu, jde případě čísla nad 2000 opravdu o malou rozmanitost. Výrazně si Novinky pohoršily i oproti únoru 2009, kdy Herfindahlův index činil 1623,6 bodu. Rozdíl je způsoben skutečností, že značně přibýlo témat zabývajících se kriminálními a právníckými záležitostmi. Tato kategorie nyní činila necelých 39 procent. Druhým nejvíce zastoupeným tématem byly články týkající se války a vojáků, za celý týden se jich týkalo 13,59 procent zpráv. Smíšená kategorie s články o osobnostech, náboženství atd. získala 10,68 procenta. Veškerá ostatní témata tvořila každá méně než deset procent z celkového počtu. Jenom jeden článek se týkal ekonomické problematiky.

2.11.2 Aktuálně

U tohoto média v listopadovém týdnu dosáhl index hodnoty 1380,13 bodu. V pokrytí jednotlivých témat si oproti únoru některé sekce polepšily, jiné naproti tomu získaly procent méně. O první místo se dělily kriminální a právnícké záležitosti s kategorií jiných témat se shodnými 19,51 procenty. Hodně článků totiž mělo takový charakter, že je nešlo zařadit ani do jednoho z vymezených témat. Překvapivě na druhém místě skončila se 13,41 procenty zdravotní a sociální problematika. Jelikož v únoru tvořila pouhé jedno procento a zůstala na posledním místě, jedná se o opravdu velký skok. Tento kvantitativní posun je dán tím, že v tomto období již řádila tzv. mexická nebo prasečí chřipka a Aktuálně se jí téměř každý den věnovalo. Opačný posun se týkal kategorií politika a mezinárodní spolupráce, jež obě dvě přišly oproti únoru o značnou část procent. V únoru z témat první politika získala nyní pouhých 7,32 procenta. Nejméně frekventovaným tématem se nyní stala mezinárodní spolupráce s 2,44 procenty.

2.11.3 iDnes

Tematická rozmanitost pro iDnes dopadla podstatně hůře než v únoru, Herfindahlův index se vyšplhal až na hodnotu 1986,5 bodu. Takto vysoký byl index proto, neboť kategorie krimi a právnické záležitosti tvořila až 34,75 procenta ze všech témat. Jde takřka o jednu třetinu. Dalších 17,8 procenta patřilo vojenské problematice. Kategorie tematicky nezařaditelných zpráv získala 12,71 procenta. Katastrofy a nehody, které v únoru byly druhé s 18 procenty, nyní získaly jen lehce přes procent deset. Nejméně zpráv se opět věnovalo ekonomické problematice, jež v procentuálním vyjádření tvořila pouhé jedno procento. Ani kategorie mezinárodní spolupráce nezískala více než dvě procenta.

2.12 Unikátnost obsahu – listopad 2009

V analyzovaném listopadovém týdnu nejvíce unikátních článků uveřejnilo Aktuálně. Více než 45 procent zpráv z celého týdne mělo ve srovnání s dalšími sledovanými médii jedinečnou tematiku. Nicméně Novinky a iDnes nedopadly o poznání hůře, iDnes přineslo 44 procent unikátních zpráv a Novinky lehce přes 41 procent. Většina zpráv stále byla sdílena mezi alespoň dvěma médii, což ale nelze považovat za negativní. Média se musí tematicky částečně shodovat, neboť ve světě se vždy dějí události hodné pozornosti všech tří médií.

Témata, o kterých přinesly zprávy všechna tři média, byla následující: zadržení Slováků prodávajících zbraně Hizballáhu ve Spojených státech amerických, problémy Kanady s vakcínou proti mexické chřipce, zvěsti o propuštění izraelského vojáka Gilada Šalita, využití vody Norskem pro výrobu elektřiny, slyšení Komise pro Irák ve Velké Británii, závazek Číny týkající se snížení emisí, zvolení Štěpána Füleho za eurokomisaře, střelba v maďarské škole, odstoupení německého generála a také odstoupení německého ministra, sms z 11. září 2001, války v Africe a jejich vztah ke globálnímu oteplování, masakr na Filipínách, střelba na Ukrajince ruskými pohraničními strážci, přistání raketoplánu Atlantis, teroristický útok na ruský vlak, omezení spolupráce Íránu s Mezinárodní agenturou pro atomovou energii, pouť do Mekky, zabavení Nobelovy ceny Shirin Ebadi, zdržení podpisu rusko-americké jaderné dohody, problémy Austrálie s velbloudy, podpoření zákazu stavby minaretů v referendu ve Švýcarsku, íránské obohacování uranu a zpráva o tom, jak Spojené státy americké v roce 2001 téměř chytili Bin Ládina. Jde celkem o 23 zpráv sdílených všemi třemi analyzovanými médii, což je o deset více, než bylo v únoru 2009.

2.13 Vyhodnocení analýz a dílčí závěry

Shrnu-li výsledek jednotlivých analýz z obou dvou sledovaných týdnů, největší množství článků z celého týdne v únoru 2009 přinesly Novinky – 109. O zhruba deset zpráv méně měl server iDnes, dohromady ve sledovaném týdnu 98. O polovinu menší množství článků než Novinky přineslo Aktuálně, jenom 52 zpráv. Oproti tomu v listopadovém týdnu nejvíce zpráv uveřejnilo v rubrice Zahraniční iDnes, celkem 118. Následovaly Novinky s 103 zprávami a nakonec Aktuálně s 84. Je vidět, že počty článků u iDnes a Novinek se v obou týdnech pohybovaly kolem stovky, plus mínus deset zpráv. Oproti tomu u Aktuálně bylo množství zpráv v obou týdnech nejnižší, nicméně se v listopadu pohybovalo s počtem článků také relativně vysoko.

Co do zdrojů, i zde se oba dva sledované týdny odlišovaly. V únoru nejlépe na tom bylo Aktuálně, na jednu zprávu připadalo 2,87 zdroje, což bylo nejvíce z porovnávaných médií. Novinky i iDnes měly zhruba stejně, na jednu zprávu připadalo kolem 2,5 zdroje. Jelikož se řídím předpokladem, že čím více zdrojů připadá na jeden článek, tím lépe, tak Aktuálně v celkové komparaci bylo na tom v únoru ze sledovaných médií co do počtu zdrojů nejideálněji. Nicméně, ne tak už v listopadu. Zde tomu bylo přesně naopak, u Aktuálně vycházelo na jeden článek zdrojů nejméně, 2,48. Novinky i iDnes si značně polepšily, protože obě dvě tato média se vyšplhala na číslo téměř tři zdroje na článek. Novinky 2,98 a iDnes 2,95.

Nejvyšší množství zdrojů v článcích u Aktuálně v únoru 2009 může mít více důvodů. Jedním z možných je skutečnost, jestli Aktuálně nepřineslo tento týden delší zprávy než konkurence, tudíž by se do nich vešlo více informací z různých zdrojů, což ovšem je pouhá hypotéza. Délku zpravodajství jsem ve své analýze nezkoumala, proto nemohu potvrdit ani vyvrátit, zda tomu tak skutečně je. Další možnou příčinou zvýšeného množství zdrojů v článcích by mohlo být, že Aktuálně čerpá ve svých zprávách od více aktérů či stran dané události. Že tomu tak skutečně je, je patrné z údajů o zdrojích. Informace od zahraničních představitelů tvořily u Aktuálně 27,52 procent všech zdrojů, přičemž u iDnes pouhých 17,21 procent a u Novinek ještě méně, 14,71 procent. Zároveň ovšem Aktuálně přebíralo informace také hodně ze zahraničních médií, za celý týden činila kategorie jiných médií 22,15 procent. U konkurence tato čísla byla také vysoká, u iDnes 15,57 procent a Novinky dokonce přes 30 procent. U Novinek představovala ovšem naopak v tomto týdnu nejnižší podíl kategorie zahraničních představitelů. V listopadu u Aktuálně připadalo na jeden článek zdrojů

nejméně, 2,48 zdroje, čemuž odpovídá i skutečnost, že kategorie zahraničních představitelů poklesla v procentuálním hodnocení o deset čísel. Nejvíce zdrojů naopak v listopadu na jeden článek vycházelo Novinkám, 2,98, ovšem iDnes těsně následoval s 2,95 zdroji v průměru na jednu zprávu.

Protože jsem si stanovila za cíl zjistit, jak moc jednotlivá sledovaná média využívají služeb agentur a jiných médií, tak pokud bych to měla shrnout jedním slovem: hodně. Podporuje to efekt intermediálního nastolování agendy, neboť tato média čerpala svoji agendu v hojném počtu od jiných médií a tiskových agentur. Co se týká samotné České tiskové kanceláře, nejvíce informací z ní přejímá v únoru 2009 iDnes, kde tvoří ve sledovaném týdnu až 20,9 procent ze všech zdrojů. Když vezmu v potaz, že iDnes přineslo během týdne 98 zpráv a v 51 z nich se objevily informace z ČTK, jedná se o 52 procent článků, ve kterých bylo použito agenturního zpravodajství ČTK. Jako druhé médium ČTK nejvíce tento týden využívaly Novinky, kde tvořila 13,97 procent ze všech zdrojů a objevila se v téměř 35 procentech článků. Na druhé straně Aktuálně ji téměř nevyužívalo, nebo to alespoň neuvádělo, protože zde činila jenom 3,36 procenta zdrojů. Informace z ní byly přebrány pouze v necelém jednom procentu všech zpráv uveřejněných během týdne.

Česká tisková kancelář zůstala hojně zastoupena ve zpravodajství iDnes i Novinek také v analyzovaném listopadovém týdnu. Prohodilo se pouze pořadí, kdy nejvíce od ČTK přebíraly informace Novinky – zde představovala 18,24 procenta všech zdrojů. Pokud to opět porovnáme s počtem článků za celý týden, uvidíme, že se ČTK objevila v téměř 54 procentech zpráv. U iDnes ČTK představovala 12,93 procent všech zdrojů za týden. V porovnání s týdenním počty článků se objevila ovšem v pouhých 38 procentech zpráv. Aktuálně ji, obdobně jako v únoru, téměř nevyužívalo a spíše přebíralo informace od jiných médií a zahraničních agentur. ČTK u Aktuálně tvořila pouze 3,45 procenta zdrojů. Při celkových 82 článcích za týden tak byla přítomna v jenom necelých 9 procentech zpráv.

Zahraniční agentury u všech sledovaných médií tvořily v únoru kolem 15 procent zdrojů, zde se média příliš nelišila. Nejvyužívanější přitom byla celkově agentura Reuters s celkem 35-ti výskyty, následována AP, odkud novináři přebrali informace v celkem 17-ti článcích. Pouze tyto dvě zahraniční agentury citovala všechna tři sledovaná média, ačkoli Aktuálně a Novinky ji neuvádějí v zápatí svých webových stránek jako partnera. Za zmínku pak stojí ještě AFP, která měla 10 výskytů, přičemž Aktuálně jí vůbec nevyužívalo a německá DPA s výskyty osmi, ale citovali ji pouze

Novinky. Co se týká jiných médií, jak jsem napsala již výše, nejvíce od nich přebíraly údaje Novinky, celkem zahraniční média činila 30,51 ze součtu zdrojů za týden. Následovalo Aktuálně s 22,15 procenty a iDnes se 15,57 procenty.

V listopadu též nejhojněji zastoupenou zahraniční agenturou byla Reuters, která se objevila v dokonce 53 zprávách. Agentura Associated Press pak v 29 zprávách následována AFP s 25-ti výskyty. AFP na rozdíl od února dvakrát citovalo i Aktuálně. Ve všech třech médiích se pak objevila už pouze agentura Itar-Tass, která ale například v Aktuálně byla přítomna pouze jednou. Zároveň Itar-Tass nefiguruje ani u jednoho média mezi obchodními partnery, což znamená, že nebyla primárním zdrojem a spíše byla pouze citována v jiném médiu či agentuře. Z jiných médií se nejvíce vyskytovala britská BBC, jež se jako zdroj nacházela celkem ve 44 článcích. Obecně jiná média v největším množství používalo coby zdroj Aktuálně, kde tato kategorie představovala 26,11 procenta všech zdrojů. Následovaly Novinky, s 20,52 procenty a nakonec iDnes s 17,53 procenty.

Herfindahlův index pro rozmanitost zdrojů vyšel v únoru nejmenší u zpravodajství iDnes, činil zhruba 1430 bodu. Aktuálně a Novinky dosáhly podobných 1728 a 1758 bodu. Znamená to, že nejvíce diversifikované zdroje mělo v únoru iDnes. Z procentuálních podílů u jednotlivých kategorií zdrojů lze zjistit, že celkově ze všech kategorií média čerpala nejméně informace od mezinárodních organizací a také od expertů. Co se týká vlastních zahraničních zpravodajů, pokud nepočítám zpravodaje Aktuálně umístěného na nedalekém Slovensku, pouze iDnes mělo vlastního korespondenta v zahraničí. Jednalo se o Pavla Novotného z MF Dnes, který se jako jeden z prvních českých reportérů dostal do pásma Gazy po tehdejší vojenském konfliktu. Během sledovaného týdne odtamtud přinesl jednu reportáž a jednou s ním byl veden rozhovor.

Listopadové hodnoty Herfindahlova indexu pro rozmanitost zdrojů se sice mírně lišily, ovšem opět nejlépe dopadlo zpravodajství iDnes, kde hodnota indexu byla menší než v únoru – dosáhl 1327,62 bodu. Aktuálně si o zhruba dvě stě bodů též polepšilo, v listopadu hodnota Herfindahlova indexu dosáhla 1543,6 bodu. A též i Novinky zlepšily oproti únoru rozmanitost svých zdrojů, neboť index stoupl na 1457,95 bodu. Oproti únorovému týdnu Novinky využívaly o deset procent méně jiných médií, naopak lehce získaly kategorie ČTK, která si polepšila o zhruba čtyři procenta a zahraniční agentury. Ty také měly v listopadu více než o čtyři procenta. Naopak zahraniční představitelé si o tři procenta pohoršili. Aktuálně zaznamenalo znatelný úbytek

u kategorie zahraničních představitelů, která klesla o procent deset. O cca čtyři procenta více Aktuálně využívalo jiná média a soukromé osoby. O tři procenta přibýlo též v kategorii expertů. U iDnes největší procentní nárůst zaznamenala sekce soukromých osob, která z necelých sedmi procent v únoru stoupla na 16,09 procenta v listopadu. Nejznamenatelněji ubylo u iDnes článků, v nichž bylo použito ČTK, z 20,9 procent v únoru klesla tato kategorie na 12,93 procent v listopadu.

Nejvíce geograficky rozmanité zpravodajství přinesly v únoru Novinky. Herfindahlův index vyšel 1775 bodu. Následoval v těsném závěsu portál iDnes s 1799 body a až s 2101 body Aktuálně. Jak je vidět, Aktuálně evidentně mělo v analyzovaném týdnu geograficky silně nevyvážené zpravodajství. Všechna tři média se shodovala s Evropou coby nejvíce přibližovanou lokací. Je to logické, neboť Česká republika se nachází v Evropě, a tudíž nám jsou zprávy z tohoto regionu blízké. Blízkost je též jednou ze zpravodajských hodnot, což toto jen potvrzuje. Dalšími hodně frekventovanými regiony, které u všech médií získaly přes deset procent, byla Severní Amerika a Blízký východ. Oproti tomu Latinská Amerika ani v jednom případě nezískala alespoň nad pět procent. O něco lépe si vedly regiony Ruska a subsaharské Afriky, kterým se nikdy nevěnovalo nad deset procent článků.

Situace v listopadu byla obdobná s tím rozdílem, že nejlepší hodnoty indexu dosáhlo iDnes s 1817,01 bodu. S druhým nejlepším výsledkem se umístily Novinky, kde Herfindahlův index dosáhl lehce přes 1903 bodu. Nejhůře tentokrát dopadlo Aktuálně s 2031,52 body. Znamená to tedy, že iDnes a Aktuálně co do geografické rozmanitosti zůstaly zhruba stejné a Novinky si poněkud pohoršily. Podíváme-li se na jednotlivou změnu procent oproti únorovým hodnotám, dojdeme k výsledku, že se příliš mnoho nezměnilo. U Novinek si zhruba o tři procenta polepšil region Blízkého východu a o tři procenta pohoršilo Rusko a okolí, jinak vše ostatní zůstalo zhruba stejné. Aktuálně věnovalo o pět procent méně článků z celého týdne též Blízkému východu a o deset procent jiným nebo více regionům. U zpravodajství iDnes si o zhruba pět procent pohoršila Asie, ostatní kategorie zůstaly plus mínus na podobných hodnotách.

Ač v geografické rozmanitosti v únorovém týdnu nejhorší, v tematické rozmanitosti zpravodajství Aktuálně bylo naopak nejlepší, Herfindahlův index činil 1452 bodu. Druhé tematicky nejrozmanitější zpravodajství přineslo iDnes s 1530,61 body. Nakonec Novinky s 1624 body, ale ani u Novinek se nejedná o žádné velké číslo. Když se podíváme na jednotlivé kategorie, tak se každé z analyzovaných médií ve výběru témat značně lišilo. Novinky a iDnes měly shodně na prvním místě krimi

a právní záležitosti, Aktuálně politiku, kde tvořila celou čtvrtinu článků. Naopak politická témata dosáhla u Novinek a iDnes jenom kolem pěti procent. Vojenské zprávy představovaly také velký podíl - u Novinek a Aktuálně se procenta pohybovala nad číslem 20, u iDnes tvořila vojenská témata procent 17. Značně vynechávaným tématem byly ekonomické a finanční záležitosti, které nikde neměly více jak pět procent. V případě iDnes dokonce neuveřejnilo toto médium ani jednu jedinou zprávu na toto téma.

Žádný znatelný tematický posun se neprojevil ani v listopadu. Aktuálně opět obdrželo nejméně bodů, 1380,13. Bylo tedy na ještě lepší úrovni v tematické rozmanitosti než v únoru. Servery iDnes i Novinky si ovšem oba dva značně pohoršily, neboť v listopadu se obě dvě tato média pohybovala v hodnotě Herfindahlova indexu pro tematickou rozmanitost okolo 2000 bodů. Jednotlivě vzato, iDnes poskočilo na 1988,5 bodu a Novinky na 2082,19 bodu. Na první pohled je patrné, co tento posun způsobilo, a sice kategorie kriminálních a právnických zpráv. U iDnes přibyl tomuto tématu více než deseti procentní podíl ze všech článků, u Novinek také. V případě iDnes krom této kategorie zaznamenaly procentuální rozdíl také katastrofy a nehody, které si pohoršily o devět procent. Sekci mezinárodní spolupráce naopak deset procent přibylo. Novinkám se nejvíce změnily, krom zmiňované kriminální tematiky, také vojenské záležitosti. Této tematice se věnovalo v listopadu oproti únoru o deset procent zpráv týdně méně. Ač u Aktuálně by se dalo předpokládat, vzhledem k tomu, že se Herfindahlův index téměř nezměnil, že všechny kategorie zůstaly procentuálně zhruba stejné, nebylo tomu tak. Politika klesla dokonce z 25 procent v únoru na pouhých 7,32 procenta v listopadu. Vojenská tematika spadla z 23 procent na necelých 13 procent. Sociální a zdravotní problematika na druhé straně zaznamenala nárůst o přibližně 13 procent a stejně tak si výrazně polepšila kategorie jiných zpráv. Jiným tématům se věnovalo v listopadu necelých 20 procent, kdežto v únoru to bylo pouhých procent 5,7. V této kategorii jiných zpráv je zahrnuto u Aktuálně hodně zajímavostí a kuriozit, např. zpráva o tom, jak jistý Ind navštívil všechny země světa nebo článek týkající se toho, jak Wikipedii ve velkém množství opouštějí editoři.

V případě unikátnosti zrekapitulují, že za únor nejvíce jedinečných zpráv uveřejnily Novinky – 50 procent. Aktuálně se odlišovaly 40 procenty zpráv a iDnes 39 procenty. V listopadu šlo o obdobná čísla. Aktuálně tehdy přineslo více než 45 procent unikátních článků, následovalo s mírným odstupem na 44 procentech iDnes a jako poslední co do jedinečnosti zpravodajství skončily Novinky se 42 procenty originálních

zpráv. Přes tato relativně vysoká čísla je patrné, že většina uveřejněných článků se shodovala tematicky s konkurencí.

2.14 Shrnutí výsledků a zodpovězení otázek

Když se na závěr pokusím zodpovědět na v úvodu položenou otázku, které ze třech porovnávaných médií je na základě výsledků Herfindahlova indexu pro rozmanitost zdrojů, geografickou rozmanitost, tematickou rozmanitost a unikátnost nejkvalitnější, zjistím, že nelze jednoznačnou odpověď nalézt. Média se totiž v některých indexech umístila ve velmi rozdílném pořadí, a to jak v únoru, tak v listopadu.

Pokud se podíváme na Herfindahlův index pro rozmanitost zdrojů, uvidíme, že v obou dvou zkoumaných týdnech bylo první iDnes, nicméně další dvě místa se pokaždé lišila. V únoru se umístilo druhé Aktuálně a třetí Novinky. V listopadu druhé Novinky a třetí Aktuálně. U geografické rozmanitosti vše tak jednoznačné nebylo. V únoru nejlépe index vyšel pro Novinky, následovalo iDnes a Aktuálně. V listopadu první iDnes, dále Novinky a poslední Aktuálně. Aktuálně si nejlépe ze sledovaných médií vedlo v rozmanitosti tematické. Na prvním místě skončilo jak v únoru, tak v listopadu. Stejně pořadí bylo i na dalších místech, iDnes v obou týdnech bylo druhé a Novinky měly tematickou rozmanitost vždy nejhorší. Co do unikátnosti, nejvíce jedinečných zpráv uveřejnily v únoru Novinky, následovalo Aktuálně a nakonec iDnes. V listopadu nejlépe dopadlo Aktuálně, druhé iDnes a poslední Novinky.

iDnes i Aktuálně se třikrát umístily na prvním místě, bez ohledu na to, jestli v únoru nebo v listopadu. Novinky byly na prvním místě dvakrát ve dvou různých kategoriích a týdnech. Z tohoto ale nelze usuzovat, které z médií bylo co do rozmanitosti nejlepší. Nicméně jde minimálně dojít k závěru, že iDnes má z analyzovaných médií největší různorodost zdrojů, protože se v obou týdnech umístilo první. Také lze na základě výsledků tvrdit, že tematickou rozmanitost má dlouhodobě nejlepší Aktuálně, u něhož také v únoru i listopadu byly naměřeny nejlepší hodnoty Herfindahlova indexu.

U geografického indexu a indexu unikátnosti takto jednoznačně žádný závěr odvodit nelze. U geografického indexu by se dalo při bližším zkoumání říci pouze to, že nejhůře dopadlo Aktuálně. Skončilo totiž v obou sledovaných týdnech na posledním

třetím místě. Novinky a iDnes dopadly jednou na prvním a jednou na druhém místě, v komparaci se umístily stejně dobře.

Obdobnou logikou je možné odvodit i nejlepší médium v indexu unikátnosti, kterým je Aktuálně. Jelikož se jeden týden umístil tento server první a druhý sledovaný týden druhý, dopadl lépe než konkurence. Novinky průměrně skončily na druhém místě, když v únoru měly hodnoty indexu nejlepší a v listopadu naopak nejhorší. iDnes v indexu unikátnosti celkově zůstalo poslední, neboť v listopadu bylo druhé a v únoru třetí.

Pakliže se vezme v potaz nikoli absolutní nejlepší umístění, ale relativní, tak dvakrát se umístilo nejlépe Aktuálně a dvakrát iDnes, které se o první až druhé místo v geografické rozmanitosti dělilo s Novinkami. Aktuálně bylo první absolutně v tematickém indexu a relativně v indexu unikátnosti. iDnes se umístilo relativně nejlépe v indexu geografickém, spolu s Novinkami. Absolutně v Herfindahlově indexu týkajícím se rozmanitosti zdrojů.

Pokud by kritérium bylo stanoveno, že nejkvalitnější médium je to, které se umístí nejlépe v nejvíce měřeních rozmanitosti, mohl by být závěr, že Aktuálně a iDnes mají kvalitnější zpravodajství než Novinky. Nicméně, pokud by například bylo v úvodu stanoveno, že za první místo získá příslušné médium tři body, za druhé dva a za třetí jeden bod, obdrželi bychom jiný výsledek. iDnes by získalo bodů 18, Aktuálně 14 a Novinky také 14. V tomto případě by šlo tvrdit, že nejkvalitnější je iDnes. Jelikož ovšem výše uvedené je pouze otázka subjektivní interpretace, nestanovila jsem v úvodu žádné takovéto kritérium, neboť žádné nemůžeme považovat za objektivní. Nelze proto na základě výsledků říci, které médium je nejkvalitnější. Lze pouze tvrdit, že iDnes a Aktuálně na základě výsledků analýzy přinášejí kvalitnější zahraniční zpravodajství než Novinky. Nicméně, mnoho o kvalitě zpravodajství můžeme zjistit z dílčích faktorů rozmanitosti, jak jsem to popsala výše.

Závěr

V práci jsem zaměřila na faktor rozmanitosti coby jeden z mnoha způsobů měření zpravodajské kvality. Porovnávala jsem mezi sebou kvalitu zpravodajství online portálů Novinky, iDnes a Aktuálně ze dvou určitých týdnů roku 2009. Snažila jsem se zodpovědět na otázku, které z těchto médií může být považováno za nejkvalitnější na základě hlediska rozmanitosti. V teoretické části jsem uvedla souhrn literatury týkající se tematicky hypotéz a cílů práce a následně jsem provedla analýzu daných médií pomocí Herfindahlova indexu pro rozmanitost.

Došla jsem k závěru, že nelze stanovit jednoznačnou objektivní odpověď, pouze to, že iDnes a Aktuálně přinášejí kvalitnější zahraniční zpravodajství než konkurenční Novinky. Tento fakt nicméně dle mého názoru nesnižuje vypovídající hodnotu této analýzy, neboť i nemožnost nalezení jednoznačné odpovědi je ve své podstatě také závěr, který může posloužit pro příští výzkumy. Server iDnes se ukázal nicméně mít absolutně nejlepší rozmanitost zdrojů a relativně nejlepší rozmanitost geografickou, společně s Novinkami. Aktuálně ze tří sledovaných médií absolutně nejlepší tematickou rozmanitost a relativně nejvíce unikátní zpravodajství. Kdokoli by analyzoval tato média po mně, měl by dojít ke stejným hodnotám Herfindahlova indexu. Samotné závěry komparace jsou ovšem vždy jen subjektivní interpretací hodnot onoho indexu.

Zároveň se mi v práci podařilo na příkladu online zpravodajství dokázat, že funguje intermediální nastolování agendy. Jedním z dílčích výsledků analýzy bylo zjištění, že sledovaná média hodně využívají za zdroje jiná média, hojně citují ČTK i zahraničních agentury, což podporuje efekt právě intermediálního nastolování agendy.

Samozřejmě, jedná se o zcela základní průzkum, který je zaměřen pouze na jednu oblast, a sice na rozmanitost zahraničního zpravodajství. V průběhu analýzy vyvstala řada dalších doplňujících problémů, které lze podrobit dalšímu zkoumání v budoucích bakalářských a diplomových pracích. Jedním z námětů budoucího zkoumání by mohlo být srovnání zahraničního zpravodajství českých zpravodajských serverů a obdobných zahraničních zpravodajských serverů. Liší se česká a například britská online žurnalistika od sebe strukturou aj.? Pakliže by české médium na ono zahraniční přímo odkazovalo, bylo by dobré i zjistit, odkud dotyčné zahraniční zpravodajství čerpá svůj primární zdroj pro článek. Tímto by bylo možné potvrdit, případně vyvrátit, efekt intermediálního nastolování agendy v globálním měřítku.

Další variantou, na kterou by se dalo v budoucnu zaměřit, by mohlo být, nakolik přebírají články online média od České tiskové kanceláře. Komparace denních zpráv ČTK a vybraných online médií by mohla ukázat, jak moc se od sebe liší co do článků vydaných v průběhu dne. Případně porovnáním vydaných zpráv přijít na to, jak moc se obsahově shodují; jinak řečeno, jaké množství z textu článku konkrétní zpravodajský portál od ČTK přebírá.

Nejedná se o úplný výčet, takto bych mohla pokračovat dále. Obecně vzato, česká internetová žurnalistika je doposud ne příliš probádaným odvětvím české mediální sféry, kterému je ovšem potřeba se kvůli jeho rostoucímu významu věnovat i v dalších odborných pracích.

Summary

In my thesis I focused on the diversity factor as one of many ways how to measure the quality of news. I compared the quality of online news of web portals Novinky, iDnes and Aktualne from two selected weeks of year 2009. I tried to find the answer on the question: which of these media can be considered the best as concerning the quality with regard on factor of diversity. In the theoretical part I overviewed the literature thematically dealing with the hypotheses and with the goals of the thesis. Consequently, I made an analysis of given media based on Herfindahl index for diversity.

I concluded there cannot be any objective answer. We can say only that iDnes and Aktualne brings more quality foreign news than Novinky. Nevertheless, this fact according to my opinion do not play down the predicative value of this analysis, because even the impossibility of finding the definite answer is in principle the conclusion, which can serve as a starting point for next research. Nevertheless, the analysis showed that iDnes has the absolutely best diversity of sources and relatively best geografic diversity, alltogether with Novinky. Aktualne has absolutely best thematic diversity and relatively highest number of unique news. Whoever would analyze these media after me, he or she should reach the same values of Herfindahl index. But the conclusions of comparison are only subjective interpretation of values of that index.

At the same time I reached the conclusion that in the case of this online news websites, there exist the intermedia agenda-setting effect. One of the findings of the

analysis was that the media do use as sources other media, they also quote Czech news agency and foreign news agencies, which is supporting the effect of intermedia agenda setting.

Použitá literatura

Knižní zdroje a tištěné publikace

ALBARRAN, Alan B.; CHAN-OLMSTED, Sylvia M.; WIRTH, Michael. *Handbook of media management and economics : Media Management and Economics Series*. [s.l.] : Routledge, 2006. 750 s.

BEDNÁŘ, Vojtěch. *Internetová publicistika*. [s.l.] : Grada Publishing, 2011. 210 s.

CZEPEK, Andrea; HELLWIG, Melanie; NOWAK, Eva. *Press freedom and pluralism in Europe: : concepts and conditions*. [s.l.] : Intellect Books, 2009. 310 s.

Dahl, R.A. *On Democracy*. New Haven, [s.l.] Yale University Press, 2000, 217 s.

EINSTEIN, Mara. *Media diversity: economics, ownership, and the FCC*. [s.l.] : Routledge, 2007. 264 s.

GUPTA, Om.. *Media Society And Culture : Land and People of the World*. [s.l.] : Gyan Books, 2006. 306 s.

KÁBELE, J. Kdo koho za deset let změnil. *Mladá fronta Dnes, 10 let iDNES.cz, mimořádná příloha*. 2008, roč. 19, č. 9, s. 2. ISSN 1210-1168.

MARSHALL, McLuhan. *The Gutenberg Galaxy: : The Making of the Typographic Man*. [s.l.] : University of Toronto Press, 1962. 293 s.

MCCOMBS, Maxwell. *Agenda Setting : nastolování agendy: masová média a veřejné mínění*. [s.l.] : Portál, 2009. 251 s.

MCPHAIL, Thomas L. *Global Communication: : Theories, Stakeholders, and Trends*. [s.l.] : John Wiley and Sons, 2010 s. 416

MUSIL, Josef. *Elektronická média v informační společnosti*. Praha : Votobia, 2003. 261 s.

QUINN, Stephen; LAMBLE, Stephen. *Online newsgathering: : research and reporting for journalism*. [s.l.] : Focal Press, 2007. 189 s.

SKLENÁK, Vilém. *Data, informace, znalosti a Internet*. [s.l.] : Nakladatelství C H Beck, 2001. 507 s.

ŠMÍD, Milan. *Zpravodajství v médiích, kolektiv autorů, Barbora Osvaldová a kolektiv*. Praha : Nakladatelství Karolinum, 2001. Zpravodajství internetové žurnalistiky, 156 s.

ŠMÍD, Milan; TRUNEČKOVÁ, Ludmila. *Novinář a jeho zdroje v digitální éře*. [s.l.] : Nakladatelství Karolinum, 2009. 205 s.

TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. [s.l.] : Portál, 2006. Nastolování témat, 192 s.

Odborné články a příspěvky

BATES, Benjamin J. *Concentration in Local Television Markets*. [s.l.], 1993. 15 s. Paper presented at the Association for Education in Journalism and Mass Communication annual convention. University of Tennessee.

CHOI, Jihyang. Diversity in Foreign News in US Newspapers Before and After the Invasion of Iraq. *International Communication Gazette* [online]. 2009, 71, 525, [cit. 2011-04-18]. Dostupný z WWW: <<http://gaz.sagepub.com/content/71/6/525>>.

GASHER, Mike; KLEIN, Reisa. Mapping the Geography of Online News. *Mapping the Geography of Online News*. 2008, 33, 2, s. 193-211.

GEORGE, Lisa. *What's Fit To Print: : The Effect Of Ownership Concentration On Product Variety In Daily Newspaper Markets*. [s.l.], 2001. 41 s. Paper. Michigan State University

GERHARDS, Jürgen; S. SCHÄFER, Mike. Is the internet a better public sphere? : Comparing old and new media in the USA and Germany. *New Media Society* [online]. 19 January 2010, 12, 1, [cit. 2011-05-04]. Dostupný z WWW: <<http://nms.sagepub.com/content/12/1/143>>.

GLADNEY, George Albert; SHAPIRO, Ivor ; CASTALDO, Joseph . Online Editors Rate Web News Quality Criteria. *Newspaper research journal*. April 2007, 28, 1, s. 55-69.

FABIÁNOVÁ, Irena. *Srovnání internetových verzí vybraných celostátních deníků*. [s.l.], 2008. 114 s. Diplomová práce. Ostravská univerzita v Ostravě, Filozofická fakulta.

FRIDRICH, Matouš. *Zásady online žurnalistiky v českém mediálním prostoru*. [s.l.], 2009. 65 s. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta

HŮLKOVÁ, Kateřina. *Tištěné a internetové zpravodajství – odlišnosti a specifika na příkladu vybraných českých zpravodajských serverů a celostátních deníků* Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, 2009. 89 s. Vedoucí diplomové práce PhDr. Ludmila Trunečková

LIM, Jeongsub. *Convergence and Diversity of Online News*. [s.l.], 2009. 35 s. Paper. Austin Peay State University.

LIM, Jeongsub. *Intermedia Agenda-setting of Online Wire Service*. Paper presented at the annual meeting of the International Communication Association, New Orleans Sheraton, New Orleans, LA, May 27, 2004, 32 s.

OBA, Goro. A case study of Program-type Diversity in Japanese Evening Television. *Keio Communication Review* . 2006, No. 26, s. 101-121. Dostupný také z WWW: <<http://www.mediacom.keio.ac.jp/publication/pdf2004/review26/7.pdf>>.

PARK, Sora. Competition's Effects on Programming Diversity of Different Program Types. *The International Journal on Media Management*. 2005, 7, No. 26, s. 35-54.

PATERSON, Chris . News Agency Dominance in International News on the Internet. *Papers in international and Global Communication*. 2006, No. 1

PAVEC, Michal. *Vznik a vývoj internetového zpravodajství v Česku na příkladu deníku iDnes.cz*. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, IKSŽ, Katedra mediálních studií 2009. Vedoucí diplomové práce: PhDr. Jan Cebe

PLASSER, Fritz. From Hard To Soft News Standards? : How Political Journalists in Different Media Systems Evaluate The Shifting Quality of News. *The Harvard International Journal of Press/Politics* [online]. 2005, 10, 47, [cit. 2011-04-18]. Dostupný z WWW: <<http://hij.sagepub.com/content/10/2/47>>.

SOŠKOVÁ, Alžběta. *Rozdíly mezi tištěnými a online médii očima novinářů : Kvalitativní analýza*. [s.l.], 2010. 251 s. Diplomová práce. Masarykova univerzita v Brně, Fakulta sociálních studií.

ŠMÍD, Milan. Česká média 1995-2005: Léta technického pokroku a zraní. 2005, s. 27-29.

WEAVER, D.H., et al. The News of the World in Four Major Wire Services'. *Foreign News in the Media: International Reporting in 29 Countries*. UNESCO Reports and Papers on Mass Communication. 1985, No. 29, s. 81-95 .

Internetové zdroje

Český statistický úřad, Tab. 08.03 Počítač a internet v českých domácnostech, [online]. [cit. 2011-05-09].

Herfindahl-Hirschman Index Definition : *Investopedia* [online]. 2011 [cit. 2011-05-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.investopedia.com/terms/h/hhi.asp>>.

CHIN, Andrew. *Calculator* [online]. 2001 [cit. 2011-05-02]. Herfindahl-Hirschman Index (HHI) . Dostupné z WWW: <<http://unclaw.com/chin/teaching/antitrust/herfindahl.htm>>.

Světazor. *Mezinárodní politika* [online]. 2009, 34, 1, [cit. 2011-05-20]. Dostupný z WWW: <http://www.iir.cz/upload/MP/MPArchive/2010/MP01_10.pdf>.

NetMonitor. *Internetové servery mediální skupiny MAFRA, a.s.* [online]. Březen 2011 [cit. 2011-05-18]. Čtenáři serverů skupiny iDnes.cz. Dostupné z WWW: <http://data.idnes.cz/soubory/mafra_all/A110504_TVE_IDNES_11_03.PDF>.
PETERKA, Jiří. České noviny. *CHIPweek* [online]. 12. listopadu 1996, 46, [cit. 2011-05-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.earchiv.cz/a96/a646k140.php3>>.

Sdružení pro internetovou reklamu [online]. leden 2009 [cit. 2011-05-02]. NetMonitor. Dostupné z WWW:<http://www.netmonitor.cz/sites/default/files/vvnetmon/2009_01_netmonitor_ofline_report.pdf>

Týdenní revize: desetiletý iDnes, nedospělý mobilní Internet. *Lupa.cz* [online]. 12. 1. 2008, [cit. 2011-05-18]. Dostupný z WWW: <<http://www.lupa.cz/clanky/desetiletý-idnes-nedospělý-mobilní-internet/>>.

TRUNEČKOVÁ, Ludmila. *Carolina* [online]. únor 2009 [cit. 2011-05-20]. Carolina, první elektronické noviny v Československu, vznikly na FSV. Dostupné z WWW: <<http://carolina.fsv.cuni.cz/about.php>>.

Internetové zpravodajství následujících portálů:

Novinky [online], Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/>>.
Aktuálně.cz [online]., Dostupné z WWW: <<http://aktualne.centrum.cz/>>.
IDNES.cz [online]. Dostupné z WWW: <<http://www.iDnes.cz/>>.

Seznam zkratek

ČTK – Česká tisková kancelář

AP – Associated Press

AFP – Agence France-Press

DPA- Deutsche Presse-Agentur

ITAR-TASS – Information Telegraph Agency of Russia

BBC – British Broadcasting Corporation

CNN – Cable News Network

USA – United States of America, česky Spojené státy americké

apod. – a podobně

atd. – a tak dále